

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик куни — 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар кўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

АЖАБ САОДАТ ЭРУР...

О. НУРМАМАТОВ туширган сура.

**Бу гулшан ичра йўқдир
бақо гулига сабот,
Ажаб саодат эрур
чиқса яхшилик ила от.**

Алишер НАВОИЙ

Ҳазрат Алишер Навоий айтганларидек, бу фойий дунёда ҳамма ўткинчи. Аммо яхши ном, эзгу ишлар, эл-юрт манфаати йўлида қилинган меҳнат ҳеч қачон ўчмайди. Жамоат арбоби, адабиётимиз сардори Абдулла Орипов таваллудига 60 йил тўлди. Эл севган шоирнинг бу кутлуг тўйи мустақил она диёримизнинг, юртдошларимизнинг ҳам катта тўйидир.

Дарҳақиқат, Ўзбекистон қахрамони, Ўзбекистон халқ шоири Абдулла Орипов замонамизнинг улкан

шоиригина бўлиб қолмасдан, доно халқимизнинг маълум маънода жарангдор овозидир. Қадимий китобларда айтилишича, том маънодаги шоир осмон билан замин орасида турувчи хилқатдир. Абдулла Орипов каби шоирларнинг шахсияти ва салоҳияти, ижодий махсули халқ дарди ва орзу-умидларига йўрилганлиги, инсон руҳиятининг бадий ифодаси билан нафақат замона, балки келажакка қаратилган бадий мерос сифатида ҳам қадридир. Абдулла Орипов деганда она халқимиз, азиз диёримиз, она халқимиз, азиз диёримиз деганда Абдулла Орипов тушунилади, десак муболаға қилмаган бўламиз.

Абдулла Орипов том маънода айтганда халқчил, эл-юрт дардини куйловчи, инсон руҳининг инженеридир.

Республикамизнинг қишлоқ-овулларида, хонадонларда халқимиз бадий ижодини ўрганиш йўлида илмий-тадқиқотлар олиб борарканман, шоиримизнинг шеърлари кексалар, ёшлар, жажжи нуридийдаларимиз тилларида жаранглашига гувоҳ бўлиб, қалбим гурур-ифтихорга тўлиб тошади.

Шунингдек, камина Туркия, Ҳиндистон, Россия, тоғли Олтой ва бошқа яқин-йироқ манзилу маконларда туркий халқлар оғзаки ижод намуналарини, туркона қадриятларни излаб юриб бу юртларда ҳам шоиримиз шеърятининг шуҳрати нақадар юксаклигидан айрича фахрланаман. Аввало шундай чечан шоирни берган Аллоҳга, қолаверса буюк халқимизга чин дилимиздан таъзим қилсак, шукроналар айтсак арзийди.

Азиз Абдуллажон, муборак ёшингиз кутлуг бўлсин. Сизга доно халқимизнинг Алпомиши куч-қувватини, ёшлигини, гурурини, буюк эпосимиз қахрамони Гўрўглининг умрини, элу элатларга машхуру манзур бўлган Рустами дostonнинг оламшумул шуҳратини тилайман. Оқилу доно рафиқангиз ва шириндан шакар ўғил-қизларингиз, невараларингизга бош-қош бўлиб юраверинг. Алишер Навоий айтганларидек:

**Ёру мусахҳиллар аро шод бўл,
Хар нафас қайғудин озод бўл.**

**Малик МУРОДОВ,
Ўзбекистон фан арбоби,
филология фанлари доктори,
профессор**

ШЕЪРЛАРИНГИЗ БИЛАН ЯШАЙМАН

Ассалому алайкум, мен севган шеърят султони Абдулла Орипов!

Мен сизга бир муҳлисингиз сифатида хат ёзмақдан. Мен ақлимни таниганимдан буён сизнинг шеърларингиз билан яшадим. Улар мени оддийликка, меҳр-муҳаббатга, осейишталикка ўргатди. Севги бобида ҳам менга мададкор бўлди.

Турмушга чиққанимда ҳам фақат сизнинг шеърларингиздаги садоқатга, меҳрга, вафога таяндим. Худога шукр, 5 нафар фарзандим бор. Умр йўлдошим ажойиб ин-

сон. Ўғлимни сизнинг номингиз билан атадим. Абдулла ҳозир 3-синфда ўқийди. Сизнинг оилавий тушган суратингиз уйимнинг тўрида осиглик.

Тўй қилганимда сизга таклифнома ёздим, лекин қаерга юборишни билмадим. Юборганимда ҳам сиздайин улуг инсон, Ўзбекистон Қахрамони оддий бир ўзбек тўйига келармиканлар, деб ўйладим. Лекин ишончим комилки, барибир келардингиз.

Яқинда бетоб бўлиб шифохонага тушдим. Бу ерда мени наркоз остида операция

қилишди. Операциядан сўнг шифокор: "Ҳой келинчак, исмингиз нима?" - деганида, кулибман, беихтиёр "Армон" китобингиздаги шеърларни айта бошлабман. Айтишларича, бир соатдан зиёд шеър айтибман. "Дунё чиройлисан! Дунё, дунё", - деб кўзимни очдим. Қаранг, ўлим ва хаёт оралигида мен севган шеърят голиб чиқди. Мен бахтли одам эканлигимни шунда хис қилдим.

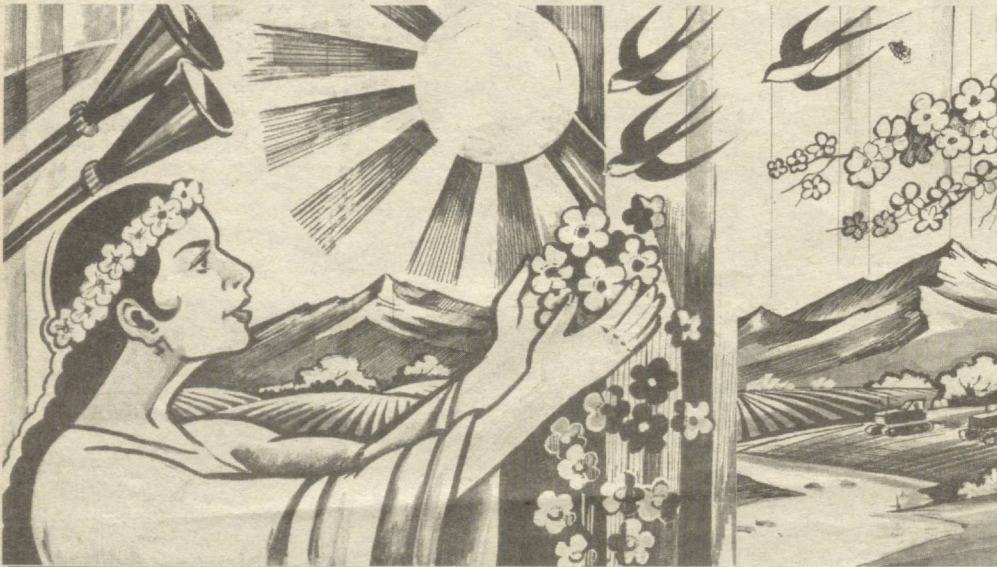
Хурматли Абдулла Орипов! Мени сиздан бир илтимосим, ўтишим бор. Менга китоб-

ларингиздан юборсангиз, ўқирдим. Мен ҳамон батамом тузалиб кетмаганман, лекин тез кунларда соғайиб кетаман. Сизнинг китобларингизни эса орсикиб кутаман.

Доймо соғ бўлинг, анги аср сиз учун янада улкан янгиликларга бой бўлсин. Оилангиз бахтига, мени бахтимга, бутун шеърпарафт халқимиз бахтига соғ, бўлинг!

Махсуда ҚУДРАТОВА
Каттакўрғон туманидаги
М. Султонов номли жамоа
хўжалиги, Каттаминг кишлоғи

УМРИМИЗНИНГ ҲАР КҮНИ, ҲАР ЛАҲЗАСИ НАВРҮЗ БЎЛСИН...

ПОК НИЯТЛАР
ЙҮЛДОШ БИЗГА

Ўлкамизда фасли Баҳор кезмоқда. Ҳар жабҳада уйғониш, янгилиниш. Чарақлаган қуёш ва яхшиликка бурканган она Замин эҳтиросларни жунбушга келтиради. Поклик ва тинчлик баҳорнинг қонунлари. Шундан бўлса керак, юрагимизда пок ниятлар жўш уриб, вужудимиз куч-ғайратга тўлиб тошади.

Баҳор муҳаббат фасли. Само Заминга роз айтиб, кўз ёшларини жала қилса, замин - бойчечак, бинафшаларни меҳрга тўлдириб қуёшга тутмоқда. Булбул бутонда тонг оттирса, тол анҳор ишқиде мажнунга айланган. Қизлар шивирин-ю, йигит ваъдаси...

Гапнинг қисқаси юртимиз Наврўз арафасида янгилиниб, ўзгача шуқуҳ, ўзгача фусун ила ўзини кўз-кўз қилмоқда. Наврўз - янги кун демек. Шарқ мамлакатларида азал-азалдан кун билан тун тенг бўлган 21-мартда экин-тиқинни бошлаб юборишади. Халқ орасида шундай нақл бор: Наврўзни бугдуй уруги қадаш билан бошлаган деҳқоннинг хонадонидан барака аримас эмиш. Азаллий қадриятларнинг қадрига етган юртдошларимиз Наврўз айёмини кўтаринки руҳ, ҳамжиҳатлик ва қайноқ меҳнат билан қутиб олаятти. Маҳаллаларда, мактаблар ва қорхоналар ҳовлисида ниҳоллар ўтказиш, гул қўчатлари экиш, ариқларни тозалаш ишлари авж олиб кетди. Ҳаммаёқни сумалак ҳиди тутган. Маҳаллаларда қатта қозонлар талаш. Йигитлар ер ўчоқлари қазилар билан, келинлар бугдуй ундириш билан овоза. Қизалоқлар тош теришиб бугдуй каби эндигина ниш ураётган диллари тубидаги истакларига қўшиб сумалакка ташлашади. Қозон тепасида дуоғуй онахонлар юртга тинчлик, касб-корга барака тилаб, бу ишларга бош бўлишади. Шодлиги ичига сизмаган болакай орзусини варрагига қўшиб кўкка учиради. Наврўз байрами муносабати билан республикамиз бўйлаб барча вилоятлар, барча туманларда санъаткорларнинг қўшиқ ва ракс мусобақалари бўлиб ўтмоқда, фолиблар аниқлаиб совринлар эгаларига тақдим этилмоқда. Фолиблар пойтахтимизнинг Алишер Навоий номидаги миллий боғида, Мустақиллик майдонида юртдошларимиз учун концерт ва томошалар кўрсатадилар. Наврўз бошланishi билан юртимизда саховат эшиклари очилиб, жаҳолат эшиклари ёпилади. Ҳар ким таниш-нотанишга, кекса-ёшга қўлидан келганича яхшиликлар қилади. Ёмир сувлари борлиқнинг чангини ювиб ташлаганидек, Наврўз қалбларимиздаги гина-қудурат, адоватларни ювиб, ўзаро меҳр-муруватимизни янада оширади. Кексалар дуосини олишга шошамиз. Беморларга ҳамдард бўламиз, муҳтожларга ҳаёлар улашамиз.

Бизнинг маънан бой, сахий қалбларимиз бу улуг кунларда янада равшанлашади.

Бу йилги Наврўз айёми икки жиҳатдан муҳимдир. Аввало бу янги XXI асрнинг илк Наврўзидир. Байрам билан бошланган асримиз байрамларга тўлиқ бўлсин, илоҳим. Қолаверса, бу йил Мустақиллигимизнинг шонли ўн йиллигини нишонлаш арафасида турибмиз. Мустақиллик йўлида қилган ўн йиллик ишларимизни Наврўз кунларидан бошлаб сарҳисоб қилайлик.

Юртдошларимизни Наврўзи олам билан чин қалбдан муборакбод этар эканмиз, уларнинг кунлари меҳнатда шодон, тунлари осойишта, хайрли бўлсин деб тилаймиз. Баҳорий кайфият, баҳорий шод-хуррамлик ҳеч биримизни тарк этмасин. Энг эзгу ниятларимиз ижобат топиб, эл-юртимиз тараққий этаверсин.

Хамдам ТҮЙЧИЕВ

ОҲ, ҚАНДАЙИН
ДАМ БУГУН...

Бошда ҳарир рўмол майин саболар елар,
Қуёш ой элагиде майин-майин нур элар,
Хидласанг ҳаволардан ёмғир, гул иси келар,
Оҳ, бунчалар рангин, соз ранги рўйинг Наврўзжон,
Самоларни бўйлаган қадди бўйинг Наврўзжон!
Илкис адир ортидан турна саси таралар,
Қушлар чуғури кўкда таралар - шўх яллалар,
Қайдадир сой шовуллаб вужудингни аллалар,
Сен келдинг, юракларга кирди гулув Наврўзжон,
Янгиланган бу дунёнг бунча сулув Наврўзжон!
Баҳор бекаси бўлиб бойчечаклар кўз очди,
Қуёш ўлкам устидан ҳовуч-ҳовуч нур сочди,
Билмам, нечун дилимда туйғу бўлоғи тошди,
Ё сенга ошиқимидим бойчечакли Наврўзжон,
Юракка севи солган ойчечакли Наврўзжон!
Кип-қизил бўлиб кирда қизғалдоқлар юз очар,
Ажиб бир маъсумликдан, гўзалликдан сўз очар,
Бўғалоқнинг кўзидек эзгуликлар кўз очар,
Гўзаллик, чирой дилда боғлар гунча Наврўзжон,
Чирой, гўзаллик бўлса бўлар сулув Наврўзжон!
Оҳ, қандайин дам бугун камалақлар товланар,
Чакмоқлар чақар кўкда еру кўк оловланар,
Дилда дўстлик алёри, ким ҳам бугун ёвланар,
Ахир бугун кунларинг тунга тенгдир Наврўзжон,
Сендек бугун элнинг ҳам феъли кенгдир Наврўзжон!
Ҳалим қайнар қозонда баракага қўл очиб,
Ялпиз сомса, сумалак яхшиликка йўл очиб,
Меҳр-шафқат кўнгилда турар гўё гул очиб,
Қут-барака, рўшнолик қони ўзинг Наврўзжон,
Янгиланиш, яшариш уни ўзинг Наврўзжон!
Қора, қайрилма қалам қошлар эрур ўсмали,
Қошлар эрур ўсмали, кўзлар эрур сурмали,
Дунё сенга мунтазир рўшноликлар кўргали,
Рўшнолик бўлиб дилда нурдек балки Наврўзжон,
Чирой бўлиб, нур бўлиб қалбда қалки Наврўзжон!
Дориломон дам бугун нур бўлиб кир дилларга,
Қалбдан-қалбга очилган йўл бўлиб кир дилларга,
Аллоҳ ўзи қўллаган пир бўлиб кир дилларга,
Токи, абадий бўлсин ризку рўзинг Наврўзжон,
Элимга ҳаё айла нону тузинг Наврўзжон!

Барот ЯРАШ

ТИНЧЛИК, ХОТИРЖАМЛИК
ЁР БЎЛСИН...

Туманимизда Болалар жамғармаси ташкил этилган. Олижаноб инсонлар, тадбиркорлар, ташкилотлар ҳисоб рақамимизга анчагина пул ўтказиб беришди. Биз бундан жуда хурсандмиз. Чунки бу маблағларни биз хайрли ишларга сарфлашимиз мумкин-да. Жамғармаимиз қошида "Меҳрибонлик" дастасини ҳам туздик. Бу даста қатнашчилари туманимиз миқёсида ўтказилган барча тадбирларимизда иштирок этишади. "Болалар бизнинг келажакимиз" мавзусидаги танловимиз ҳам байрамга бағишланади.

Ҳали олдинда қиладиган ишларимиз анча. Ҳар йили "Наврўз" байрами арафасида кам таъминланган оилалардан хабар олиб уларни табриқлаш аънана тусини олган.

Мен барча юртдошларимизни Наврўзи олам билан қутлайман. Уларга оилавий бахт, тинчлик, хотиржамлик тилайман.

Розия СУЙРОВА,
Косон тумани

Болалар жамғармаси раиси

БАҲОР КЕЛДИ,
СУЮКЛИ ЁР КЕЛМАСМИСАН...

Бутун табиатни нозли уйқудан уйғотиб, яна баҳор келди. Унинг ташрифи, ошиқ диллар муҳаббатининг куртакларига қайта жон баҳишда этди. Баҳор - ишқ фасли. Бу дамни висол майин сипқорганлару ҳижрон азобиде қийналаётганлар ҳам, ширин хотиралар даргоҳиде интилиб интиқлик билан қутади. Баҳор менинг ҳам армонга айланган биринчи муҳаббатим - хотирамда муҳрланиб қолган соддагина қишлоқ қизини ёдимга солади. Гоҳ баҳор насимига айланиб унинг ой ҳам рашк қилгучи чеҳрасидан ўпич - жонсиз танамга жон олсам, майсага айлансаму оёқлари остида топталсам-да, рози эдим. Имкон топиб, жилғаларда қалқиб-қалқиб оқиб бораётган бодом гулига қўшилиб узоқ-узоқларга - муҳаббат аталмиш сеҳрли дийрга кетсам. Ушал қизнинг қирқ қоқилига, қирқ хусн қўшиб, қирқ рангда жилваланаётган толбаракларга ҳавасу ҳасад билан хаёлан термулман. Шу дам қумрининг юракларни энтиктириб юборгучи нолалари мени ўйлар оғушидан халос этади. Менинг ошқор бўлмаган севиғини боларилар, зирак тақан дарахтлар қулониға ҳасрат ила куйиниб-қуйиниб сўзлайдилар. Бундан баҳор воқиф, у қиз беҳабар. Аслида қузни севаман. Баҳор унинг исмида мужассам бўлгани учунгина бу фасл мени ўзига жалб этади.

Борлиқ оппоқ, гўёки ёвузлик устидан яхшилик мангу галаба қозониб, бунинг шарофатига зиёфат бермоқ учун замин узра оппоқ дастурхон тўшагандай. Бу ерда мен ҳам ҳозирман. Фақат Сендан дарак йўқ. Юрагимга қўшилиб баҳор булутлари ҳам йиғлайди. Наҳот, сен келмасанг? Қалбимдаги тугёнлар осмонни чок-чокидан сўкиб ташлагучи чакмоқ янлиғ бағримни тил-ка-пора этади.

Баҳор келди, қалбим сезар ҳижрон яқин,
Юрагимда уйғонмоқда чакмоқ-чақин,
Илоҳий ишқ ўтида сен дилни ёққан,
Мен ишқ қўли, сен бу ишққа қулмасмисан,
Баҳор келди, суюкли ёр келмасмисан?
Оқ рўмолни бошга ўрар момо боғлар,
Куртак ёзар қалбимдаги ҳасрат, доғлар,
Кўксимга бош қўйди неча қизғалдоқлар,
Қизғалдоқдан бир бора рашк қилмасмисан,
Баҳор келди, суюкли ёр келмасмисан?
Қалдирғочга айланибон учгим келди,
Тор заминдан кенг самога қўчгим келди,
Гул ўрнида бир ўзинги қучгим келди,
Бағримдаги оппоқ гулим бўлмасмисан,
Баҳор келди, суюкли ёр келмасмисан?
Мунчоқдайин бу кўзларда пинҳон сирлар,
Жаҳонгирни ошиқ қилган асли шулар,
Ёгда тушди яна ширин хавотирлар,
Муҳаббатдан сен хавотир олмасмисан,
Баҳор келди, суюкли ёр келмасмисан?

Жаҳонгир ФОЗИЛОВ

ҲАЛИНЧАҚДА УЧГАН ҚИЗ...

Тоғ қишлоқларида "Бодражон" деган бир кўхна кўшиқ бўлиб, кекса аёллар бу кўшиқни маромига етказиб айтишарди.

Тоғда турган кийикми, Мендек бағри куйикми, Олисга кетган ёрим, Айтинг шунча суюкми, Кўз ёши маржон-маржон, Санам, санам, санамжон...

- дея бошланарди у кўшиқ. Оҳанглари ҳам бир ажиб эди. Шу кўшиқ янграши билан ҳамманинг ҳасратлари ҳаволарга учиб, мовий осмонга тарқалиб кетгандек бўларди гўё... Оқшом эса кун бўйи хурсандчилик қилиб хориған кексалар тарқалишган, боғу адирда ёш-яланг, болалар қолишарди. Улар гулхан ёқиб, кий-чув билан ўйин-кулгунни авжига чиқаришарди. Хар гал эса шу кунни Робия воқеаси такрор-такрор эсланарди.

Мана шундай Наврўз байрамларидан бирида у ҳалинчақдан учиб кетган экан...Робияни қишлоқда ҳамма яхши кўраркан. У пазан-да, оккўнгил ва меҳрибон қиз

бўлиб, бувисидан турли ўтлар билан одамларни даволашни ўрганибди. Унинг Нигор исми ичқора, хунук бир кўшниси бўларкан. Оллоҳ уни бадбашара, ҳасадгўй қилиб яратган экан. Робия Нигорни ўзига ич-ичидан ҳасад қилиб юришини билмасликка оларкан. Ҳанда ҳам мана шундай баҳор гул ёйган кезлар бўлиб, Наврўз байрамидан кейин ёш йигит-қизлар ҳалинчақда учига йиғилишибди. Одатга кўра ҳалинчақка ўтирган қизни қайси йигит ёқтирса, ўша биринчи бўлиб унинг олди-га келиб, ҳалинчақда учирайкан. Ҳалинчақда учиб навбатли Робияга келибди. Қишлоқнинг манаман деган йигитлари Робияни кутиб туришаркан. Лекин Робиянинг ёнига Паҳлавон деган кўркам, исми жисмига мос йигит

ҳаммадан аввал келибди. Нигор эса Паҳлавонни пинҳона севаркан. Бирок у йигитнинг кўзлари Робиядан бўлак қизни кўрмас экан.

Рақдан тўлганган Нигор эса гулгўл очилиб кулаётган Робияни балан-да учираётган Паҳлавондан ўч олиш учун енига яшириб олиб келган ўткир пичоқ билан илондек вишиллаб дарахтнинг тепасига кўтарилибди. Ҳамма ўйин-кулгу билан банд бўлгани учун буни ҳеч ким сезмабди. Нигор эса... ҳалинчақ банданга кўтарилганида пичоқ билан шартта арқонни кесиб юборибди. Робия ҳалинчақдан олисга учиб кетибди. Уни топишганида шўрлик беҳуш ётаркан. Паҳлавон қизни даст кўтариб, табибга югурибди. Кейинчалик

у тузалибди, барибир мажруҳ бўлиб қолибди. Паҳлавон эса бирок Робияга уйланибди. Уй қурибди, фарзандлар устиришибди. Нигор эса ота-онаси оламдан ўтгандан кейин ҳеч кимга қўшилмай ёлғиз қолибди. У энди фақат тунлари кўчаларга чиқиб юраркан.

Робиянинг эри эса ҳар Наврўз байрамидан уни авайлаб кўтариб, адирга олиб келиб, ҳалинчақда учирайкан. Уларнинг севгиси, садоқатлари бутун қишлоққа ёйилибди. Иккиси ҳам бир умр муҳаббатдан марсрур ва бахтли яшаган. Улар ҳозир ҳам ҳаёт, бироқ анча кексайиб қолишган. Ўтган умрларидан рози ва мамнун. Набиралари қуршовида кексалик гаштини суришарди. Бир пайтлар ёш ва навқирон бўлган севги сохиблари кексайдилару, лекин Наврўзимиз ҳануз навқирон. У муҳаббатга ўхшаб ҳеч қачон қаримайди. Ўзининг фусункорлиги билан кўнгилларга эзгулик солаваради. Ҳозир ҳам ўша пайтдагидек Наврўз дастурхони устида эзгуликлар ҳақида ният қиламиз.

Наврўз ҳамон еру-олам оралиғига гўзалликларини сочганича ташриф буюрлареди. Ўзининг мафтункорлиги билан кўнгилларга эзгулик солаваради. Аввал ҳам Оллоҳдан сўраган тилақларимизни ҳозир ҳам Наврўз дастурхони устида такоррайверамиз. Мен ҳам суюкли юртдошларимизнинг барчасини соғу саломат, хонадонлари осойишта, фарзандларимиз соғлом, ҳар бир кунимизнинг эса Наврўздеқ кўтулг бўлишини истаيمان. Наврўзнинг муборак айёмларини ҳар йили хушқайфият билан кутиб олиш бахти эса ҳар биримизга насиб этаверсин, илоё...

Басира САЙИДАЛИЕВА

ЭЗГУЛИК АЙЁМИ

Катта тарбиявий аҳамиятга молик Наврўз удумларининг бизнинг авлод вақиллари томонидан ҳам давом эттирилаётганлигидан қониқиб ҳосил қиламан.

Шу боис, Наврўз байрамидан бир ой олдин ушбу улғу айёмнинг мазмунига вобаста тарздаги тadbирлар тузиб олдик. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг умумхалқ "Наврўз" байрамини муносиб кутлиб олиш, юртимиз табиатини соғломлаштириш, чиройлига чирой қўшиш, юртдошларимиз қалбида Она Ватанга муҳаббат туйғуларини кучайтириш, баҳорги ободонлаштириш ишларини ташкил этиш бўйича қабул қилинган Қарорини дастуриламал қилиб олдик. Мавжуд 11 та туманда ташкил этилган бўлимларимиз ходимлари ҳар бир маҳалла, мактаб ва бошқа ўқув ҳамда ишхоналарда бўлишиб, ҳашар уюштиришга бош-қош бўлдилар.

Бундан ташқари, меҳрибонлик ва савоҳат уйлари, тиббий муассасаларга амалий ёрдам сифатида 200 туп мевали ва манзарали дарахт кўчатлари етказиб бердик. Хонадонлардаги ногиронлар, кам таъминланган оилалар, касалхоналардаги беморларга инсонпарварлик ёрдами кўрсатди ва кўрсатаётимиз. Жумладан, бир уйда уч-тўртта ногирон бўлган Самарқанд шаҳридаги Меликовлар хонадони, уруш ва меҳнат фахрийси Е.Аттаева, оғир ҳасталик билан анчадан бери тўшақда миҳланиб қолган А.Ўрозов ва бошқа кўплаб меҳру муруватга ташна кишиларнинг хонадониде бўлиб, руҳларини кўтардик, ёрдам уюштирдик. Улар учун дори-дамонлар етказиб берилди.

Наврўз кунини ҳам шаҳар ва туманларда ўтказиладиган тadbирларда фаоллигимизни намойён этамиз, албатта. Концертлар уюштириш, совға-саломлар улашиш ўша кунги асосий ишларимизнинг мазмунини ташкил этади. Истардимки, бу йилги Наврўз халқимизга эзгуликлар, кут-барака, тинчлик, хотиржамлик ва омад келтирсин.

Гавхар ХУДОЙБЕРДИЕВА,
"Соғлом авлод учун" Халқро хайрия
жамғармаси Самарқанд вилоят
бўлими раҳбари

Хотира-муқаддас

БАҲОР НАСИМЛАРИ КЕЗДИ БОҒЛАРДА...

Онаҳоним Малика Хусан қизи вафотларига олти йил бўлди. Бирок, қалбим ҳамон у меҳрибонимни кўсайди.

Мен ота-онамнинг ёлғиз фарзандлари эдим. Шунинг учунми, онам мени еру қўкка ишонмасдилар. Тўрт ўғлим, тўрт қизимни ҳам ўзлари биргалашиб катта қилдилар. Бўлмаса, мен ўй-рўзгор юмушларидан ортиб, севишли журналистик касбимда ишлай олардим? Турмуш ўртоғим билан фарзандларимизни тарбиялаб, ўқитиб катта ҳаётга йўллаймиз. Катта ўғлимиз Муродилла мусикашунос, келинимиз Наргизахон муаллима, кизим Дилфўзaxon ҳисобчи-иктисодчи, Дилноза ҳуқуқ коллежиде, Бехоз мусика билим юртида танбур бўйича тахсил оляпти. Дилсора, Шамшод, Бунёд мактабда, Дилдора боғчада.

Ўтган йили катта ўғлимиз Муродилла Ўронов ўзи дарс бераётган мактаб ўқувчиларидан алоҳида "Камалак" гурухи тузиб, "Ўзбекистон - Ватаним маним" республика танловида қатнашди. Бу танловда улар фахрли ўринни эгаллашди. Бу гуруҳда кизим Дилсора ҳам бор эди. Самарқанд шаҳрида ўтказилган республика кўрик-танловида кўшиқ куйлаганини тамоша қилиб, кўзларимда севиноч ёшлари халқаланди.

Ўғлимиз Бехоз ҳам "Ўзбекистон - Ватаним маним" кўрик танловида қатнашди. У Абдулла Ориповнинг "Ўзбекистон" шеърига, менинг "Наврўз келди" шеъримга ўзи куй басталаб, ўзи ижро этди. Бехоз республика телевидениесиде кўшиқ куйлаганда беихтиёр яна онаҳонимни эсладим. У киши фарзандларим қалбига эзгулик уруғини қадаганликларига яна бир бор амин бўлдим. Менинг онаҳоним ана шундай қалби кўеши, меҳридаре муниса аёл эдилар.

Баҳор насимлари кезди боғларда,
Лолалар яшнади кире тоғларда.
Булбуллар навоси борлиқни тутди,
Табиат уйғониб қишни унутди.
Онаҳон қайдасиз, соғиндим Сизни?!
Сиз билан эди-ку боғим гулистон,
Сиз билан эди-ку, қалбим кенг жаҳон.
Шеърларим илҳоми, дардим малҳами,
Умримнинг мазмуни, кўнглим ҳамдами.
Онаҳон қайдасиз, соғиндим Сизни?!
Суянчим, таянчим, ноёб чинорим,
Суянчим, борлигим, афтода борим.
Дилбандларим посбоню қувончи,
Оиламиз устуню ишончи,
Онаҳон қайдасиз, соғиндим Сизни?!
Лолахон МАНСУРОВА,
Бухоро вилояти «Адолат нури»
газетаси муҳбири

СИЗ БАХТЛИ ЯШАШНИ ИСТАЙСИЗ...

Сурхондарёлик Д.хон, мактубингизда кулогингиз шамоллаши оқибатиде эшитмайдиган даражага келиб қолганингиз, даво-дармонлар ёрдам бермагани, шу тўфайли чекаётган руҳий кийноқларингиз ҳақида ёзибсиз. 18 ёшда экансиз - ёшлик ҳис-туйғуларини айни жўшиб-тошадиган даврингиз... С.нинг сизга бўлган муҳаббати, сизнинг онгли равишда бу муҳаббатини рад этишингиз, энди эса С.нинг сиз ҳақингиздаги "шунчаки ўйнатиб юриш учун орқасидан юрганман, эшитмайдиган қизни бошимга ураманим" мазмунидаги гапи... Сизнинг С.ни унутмай қийнаётганингиз... Сизга қараб олангизнинг ҳам азобда эканлиги... "Менга маслаҳат беринглар, нима қилай" - деб сўрабсиз.

Сизга нима ҳам дейиш мумкин? Аввало, бу дунё ҳақида гап кетаркан "бир кам дунё" сўзини албатта қўшиб ишлатишарди. "Яна бир-

ни кўриб фикр қил, бирни кўриб шукр қил", - дейишарди. Бундоқ атрофга қаранг - ҳар томонлама ҳаёти тўқис-туғал одам борми? Ҳаммада қандайдир бир ўй-ташвиш бор... Қайдадир тўй, ўйин-кулги, қайдадир айрилиқ, аза, гирия...

Кимдир югуриш бўйича жаҳон чемпиони - кимдир эса ҳатто оёқ босиб бир-икки қадам ҳам кўя олмайди. Кимдир булбул сингари куйлайди, кимдир эса гунг. Кимнингдир ота-онаси бошида парвона, кимдир эса бу бахтдан мосуво.

Эҳ-хе, бу тахлит мисолларни ҳар қанча санасак ҳам адо бўлмайди. "Тоққа чиқмасанг дўлона қайда, жон оғритмасанг жонона қайда", деган мақолни эшитгансиз, албатта. Сиз бахтли яшашни истайсиз, лекин бахтга эришиш, беғам, бедард ҳаёт кечириб ўз-ўзидан

Мактубингизни ўқиб...

бўлмайди. Меҳнату заҳмат чекиш эвазига нимагадир эришилади, қандайдир маррага ёки поғонага етиб келинади. Демак, яшаш дегани - бу тинимсиз меҳнат, излаиш, интилиш дегани экан.

С.хон, сиз ҳали ниҳоятда ёшсиз - тақдирингиздаги ҳамма-ҳамма яхшиликлар олдинда... Фан-техника асрида яшамоқдамиз. "Дардини берган, давосини ҳам беради", деганларидек, олимлар сизнинг дардингизнинг ҳам чорасини балки топишандир. Сиз ҳар турли кераксиз ўй-хаёлларни йиғиштириб қўйиб умид билан яшанг, яхши, ўзингизга мос касб-корни эгаллаш учун астойдил ҳаракат қилинг, ўқиб, ўрганишдан, ўз-ўзингизни тарбия қилишдан эринманг, руҳан кучли бўлинг, бахт ана шунда сизга эргашади, яхшиликлар ҳамроҳингиз бўлади.

М. КАРИМОВА

МАҒҚУРАБОНУ ВА ИСТИҚЛОЛБЕК

Пойтахтнинг Яққасарой туманида истиқомат қилувчи Наргиза ва Жаҳонгир Баҳромовлар оиласиде бахтиёр эгизаклар улғаяётганидан хабар топдик.

Уларнинг бахтиёрлигига ургу берганимизга алоҳида маъно бор. Биринчи сабаби, оилада интиқ бўлиб кутилган тўнғич фарзандлар бўлиб дунёга келганликларидир. Иккинчи саба-

би эса эгизаклар ўтган йили Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг тўққиз йиллиги нишонланаётган кун - 8 декабрда таваллуд топишган.

Уларнинг бувиси ва буваси Мукаррам ва Ахтам Ҳайдаровлар ўқимишли ва маърифатли кишилар. Улар эгизакларнинг шундай кўтулг кунда дунёга келганликлари-

ни алоҳида мамнуният ила кутиб олишган. Ахтам ака набираларим олод юртда безавол воғга етсинлар, деган мақсадда уларга Мағқурабону ва Истиқлолбек деб исм қўйди.

Эгизаклар тумандаги 3-поликлиника тиббиёт ходимларининг зийрак назоратлари остида соғлом ва бақувват бўлиб ўсиб улғайишмоқда.

"ТУРКИСТОН-ПРЕСС"

БУГУН ҚАЙТА ТУГИЛДИМ

Хамкасбаримнинг "телефонда дугонангиз сўрапти", - деган қаҳирқиларидан сўнг кўшни чогага кириб гўшакни кўтардим. Салом берган товушни дарҳол танидим - Муҳаррам. Бу қиз билан туғишганлардек яқинимиз. Салом-алиқанд сўнг унинг: "Опажон, мен бедаво дардга чалиниб қолдим, болаларим етим қоладиган бўлди", - деган сўзларидан юрагим қалқиб кетди.

- Нималар деяпсиз, тушунтириброк гапирсангиз-чи, - дея ҳаяжонлианиб сўрадим ундан.

- Ҳазимда шамоллаш сезиб, аёллар врачига учраган эдим. Текширувдан сўнг, мени "Онкология" шифохонасига қон топшириш учун юборишди. У ерда ўз касбини жуда яхши биладиган иқтидорли врач аёл бор экан. Қон ола туриб, "Сенда рақ касаллиги белгиси бор. Жавоблар бир ҳафтадан кейин чиқади. Телефонингни ташлаб кет. Рақ касаллигига чалинган бўлсанг, ўзим уйингга телефон қиламан", - деди. Хозир Андижонга кетаяпмиз, жавоб чиққунига қадар яқинларимиз кўриб қайтаман. Ортимда етим бўлиб қолаётган ёш болаларимни ўйлаб, уйга сизмай кетяпман, опажон, - деб пиқиллаб йиғлаб юбордим у.

Унинг юрагига далда берувчи қандай сўзлар гапирдим аниқ эсимда йўқ. Чунки эндигина ўзини тиклаб олган, ҳамма ҳавас қиладиган бу ёш оилага яқинлашган "кулфат" мени ҳам қараётган қилиб қўйган эди. Муҳаррамнинг ҳозирги ҳолатини эса, тасаввуримга ҳам сиздира олмасдим.

Бир ҳафтадан сўнг яқин дугоналар маслаҳатлашиб Муҳаррамнинг уйига борадиган бўлдик. Вужудимдаги ноҳуш кайфиятни билдирмасликка ҳаракат қилиб, эшик кўнғирогини босдим. Остонада қувонч билан Муҳаррам кутиб олди.

- Қадамнингиз кўтлуг келди, опажон, ҳозиргина телефонда натижаларим яхши чиққанлигини айтишди, шамоллаш бор экан, холос.

Бир оғиз сўз билан айтилган ёмон хабар туфайли гулдек чехраси сўлиб қолган Муҳаррамни кўз ёшларимни тия олмай бағримга босар эканман, у нуқул бир сўзни такрорлар эди: "Мен бугун қайта туғилдим, қайта туғилдим..."

Гуркираб ўсаётган дарахтга мисоли болта бўлиб урилган бундай муомаласи бешафқат шифокорларнинг жазоси ҳаётда қандай экан? Ҳатто текшириш жавоблари яхши чиққанлигини телефонда айтиб қўйишга вақт топмаган бу шифокор аёлининг мақсади нима эди? Наҳотки, у рақ касаллиги чиққандагина хабар бериб, беморнинг изтиробда қолишидан ҳузурланса? Чунки Муҳаррамнинг қаттиқ илтимоси билан бошқа врач текшириш жавобини айтиб, даволаш йўлланмасини берган.

Кўллаб беморларнинг ўта ҳурмат ва ишончига сазовор бўлиш балки ўша меҳри қаттиқ шифокорни беморлар руҳиятига беписанд қарашга олиб келгандир. Баъзи ҳақимларимиз ўзларининг беморларга нисбатан муомалаларини бир ўйлаб кўришса яхши бўлар эди.

Зулфия ЮНУСОВА

ФАРЗАНД ДОҒИ ЁМОН...

Акам тирик пайтлари уйимиз нурга тўлиб турарди. Уни оғир касаллик 23 ёшида ҳаётдан олиб кетди. Акам (исми Абдурашид, жойлари жаннатда бўлсин) жуда ҳазилкаш йигит эди. Бирор бир гап очмоқчи бўлсанг, дарров ҳазил қилиб гап қайтарарди. Дўстлари билан жуда иноқ, меҳрибон эди. Агар иш кўпайиб қолгудек бўлса, тўпланишиб дарров ҳашар билан бир пасда битказишарди.

Фарзанд доғи айниқса отам билан онамни қийнаб юборди. Чунки акам вафотидан сўнг қуда томон келиноғим ва акамдан якяко ягона ёдгор қолган Расулбекни олиб кетишди. Отам бечора ўғлидан мангуга айрилгани етмагандек невараси дийдорига ҳам

зор бўлиб қолди. Айрилиқ ёмон экан - отам сира ўзига келолмаяпти. Ҳозир тўшакка ётиб қолган. Қуда томондагилар инсофга келиб, Расулбекни қайтариб олиб келишса ота-онам бунчалик тушкунлик гирдобига фарқ бўлишмасмиди, деб ўйлаб қоламан. Ҳалиям кеч эмас. Қудаларимиз ва келинимиз кекса ота-онамиз қошига невараларини олиб келишса, фарзандларининг фарзанди улар ҳаётига кўрк, мазмун бағишларди. Зеро, яхшилик, эзгулик инсон қалбини куёш янглиғ ёритиб юборди.

Зебо ЮСУПОВА

Хоразм вилояти, Кўшкўпир тумани

ХАЁТ ТАШВИШЛАРИ ВА ҚУВОНЧЛАРИ

НЕГА ЧҮЧИЙМИЗ?

Август ойининг ўрталари эди. Мен ўртоғим Абдуқаюм билан кишлоғимиз Янгиҳаётга бориш учун Узун-Денов автобусига чиқдик. Автобусдагиларнинг ҳар бири ўз хаёли билан банд. Биз билан Узундан кўзи ожиз, 45 ёшлардаги эркак ва 35 ёшлардаги аёл автобусга чиқди.

Автобус Сариосиёнинг Нарғиз фабрикаси бекатида тўхтаганда 40 ёшлардаги бир маст одам чиқди.

Ҳалиги маст одам кўрнинг олдига келиб, уни масхара қила бошлади. Ёнидаги аёлга эса ҳар хил гаплар айтиб, тегажоглик қиларди. Автобусдаги одамлар ҳам маст одамнинг гапларига кулар эдилар. Мен улардан бироз узоқроқда бўлганлигим учун олдинга унчалик эътибор бермадим. Маст одам эса ҳеч ким мушугини пишт демагани учун қилигини давом эттирарди. Аёлининг ҳар қанча куюниб илтимос қилишлари зое кетарди. Аҳвол жиддийлигини кўриб яқинроқ келдим. Ҳалиги маст кўрнинг бошига, уёқ-буёғига қўлини теккизиб тегажоглик қиларди. Кўр эса мастни кўрмаса ҳам қўлини мушт қилиб тўғри келган томонни мушлар эди. Аммо

унинг зарбалари бекор кетарди, чунки у мастни кўрмасди. Шунда мен кўзи ожизнинг икки кўзидан ёш оқаётганлигини кўриб қолдим. Раҳим келиб кетди. Маст одамга қараб бақирдим. У орқасига секин ўгирилиб менга бошдан оёқ разм солди. Бирор нима демоқчи бўлди, лекин менга бас келолмаслигини сездим билмадим, жим бўлиб қолди.

Автобус Сариосиёдаги Кўрлар жамияти бекатида тўхтаганда кўр эркак ва унинг аёли тушиб қолишди. Уларнинг орқасидан маст одам ҳам менга ўқрайиб-ўқрайиб тушиб қолди.

Улар тушгандан сўнг ҳамма маст одамнинг қилмишини ёмонлай кетди. Уларнинг мунофиқлигидан нафратим ошди. Нега биз ҳақиқатни айбдор одамнинг юзига айтишдан чўчиймиз. Мен ўзимча шундай хулоса чиқардим - ўша кўр одамнинг фақат кўзи ожиз, қалби ожиз эмас, аммо баъзиларимизнинг эса кўзимиз очик, лекин...

Рўзиқул НИЗОМИДДИНОВ

Сурхондарё вилояти, Сариосиё тумани

ЎЗ ЁРИМДАН МИННАТДОРМАН

Севимли газетамиз орқали ўз ёримга миннатдорчилик сўзларимни баён этмоқчиман. Чунки у "Оила ва жамият"нинг ҳар бир сонини севиб ўқийди.

Келинг бир бошдан ёзай. У билан мактабда ўқиган пайтларимизда бир-биримизни ёқтириб юрардик. Ўқшга кирганимдан кейин уйимизга совчи юборди. Совчилар келмасдан олдин онам ишдан келиб касал бўлиб ётдилар. "Нима бўлди", - деб сўрасам индамайдилар. Кейин синглим чиқиб, "Сен билан юрган бола операция бўлган экан. Одамлар у ҳақда ҳар хил гапларни айтишибди. Шунга аямни мазаси бўлмағи қолди", - деди. Мен синглимга: "Кириб аямга айт, тегсам фақат шунга тегаман, нима - касал одам инсон эмасми", - дедим. Шу билан бизнинг бошимизга не-не кунлар тушмади. Лекин биз барибир йўлимиздан қайтмадик. Раҳматли момом отам билан аямга: "Нима бойга бермоқчимисизлар. Бойлик деганлари ўтқинчи, буларнинг бир-бирига меҳри кучли", - деб хол-жонларига қўймадилар. Хуллас бизни унаштир-

дилар. Бир йилдан кейин тўйимиз ҳам бўлди. Мен сиртдан ўқир эдим. Охирги курсда ўқиб юрганамда туғилган эгизакларимдан айрилдим. Бу орада эрим ҳам операция бўлди. Буйрағида тош бор экан. Олти ойдан кейин яна мазаси бўлмади. Яна операция столига ётқизиб буйрақни олиб ташлашди.

Ҳозир Худога шукр, саломатлиги яхши. Бир-биридан ширин-шакар 2 ўғлимиз бор. Уларни жуда-жуда яхши кўради. Мени ҳам ҳурмат қилади, уй ишларига ёрдан беради. Мен нафақат эримдан, балки қайнонамга қайнотам ва қайнақаларимдан ҳам миннатдорман. Чунки улар эрим касалхонада пайтларида мени қўллаб-қувватладилар.

Илоё бизни бахтимизга барча яқинларимиз омон бўлишин. Ўз ёримга эса Оллоҳдан болалари бахтига тану жони соғ бўлсин, асло-асло ҳеч жойи огримасин, деб талаб қоламан.

Сирдарё вилояти, Сайхунбод тумани

НИЛУФАР

ДАРДИНГ ОЛАЙ, БОЛАЖОН

Она бўлиш, фарзанд кўриш, алла айтиш аёл учун бахтдир. Аллоҳга шукрлар бўлсинки, мен ҳам бундай бахтдан бенасиб бўлмадим. Икки фарзанднинг онасиман. Катта ўғлим Русланбек 1-синфда ўқияпти. Иккинчи ўғлим Нодирбек 5 ёшга тўлди. Богчага боради. Аммо бир ота-онанинг айби туфайли ўғлим Нодирбек айбдор бўлиб қолди. Кўчада ўйнаб ўтириб бир қўшимизнинг ўғли боламнинг кўзига шприц суқиб юборган. Унинг ота-онаси кўчада "ўйна" деб қўлга шприц бериб қўйган. Шундан кейин ўғлимни олиб бормаган жойимиз қолмади. Ўзимизнинг вилоятимиздаги кўз касалликлари шифохонасида даволадик, бўлмади. Ўғлим кун сайин орқага кетаверди. Охири бир натижа бўлмагандан кейин суриштириб Тошкентдаги СамПИ клиник касалликлар шифохонасига олиб бордик. У ерда шифокорлар бизларни яхши қабул қилиб, тезда ёрдам чорасини кўрдилар. Аммо ўғлим оғир ҳолда эди. Мен эса фақат ўғлимни тирик қолишини Аллоҳдан сўрар эдим. Аввало Яратган танграмга шукрлар бўлсинки, шифокорлар ўғлимни ҳаётини сақлаб қолдилар. Аммо кўзини сақлаб қолишининг иложи бўлмади. Чунки ўғлимни жуда оғир аҳволда олиб борувдик. Шундай қилиб 3-ой деганда уйга қайтдик. Мана шундай меҳридарё, қалби қайноқ шифокорларимиз соғ-саломат бўлсинлар. Ўша воқеанинг содир бўлганига 10 ой бўлди. 10 ойдан бери кўнглим қоп-қора. Ичимга чирок ёкса ёришмайди. Кўзим ўғлим кўзига тушган заҳоти юрагим эзилиб кетади. У ҳали ёш, ҳали ҳеч нарса ни тушунмайди. Катта бўлса унга нима дейман, деган савол менинг юрагимни қийнаб келаяпти. Тўғма айбдор бўлса Аллоҳнинг бергани шу, деб кўнгилга таскин бериш мумкин. Лекин ўйнаб юрган боламнинг бир кўзи айбдор бўлиб қолганига ич-ичимдан эзилиб адоий тамом бўлдим. Ҳурматли ота-оналар, ҳеч қачон ҳаётимиз қувончи бўлган болажонларимизнинг мурғак ва зийрак қалбларига озор бермайлик. Уларнинг гулдек нозик кўнгиллари оғритмайлик. Ахир улар бизларнинг қувончимиз-ку. Баъзан шеърлар ҳам ёзиб тураман. Ўғлим Нодирбек ҳақида ёзган шеъримни юборяпман.

Яратганди Худойим, Кўзmunчокдай кўзингни. Ёнингдаги тенгдошинг, Игнасин санчиб олди.

Нодирбегим дод солди, Кўзчасин ушлаб қолди. Кўзини кўрган заҳот, Юрак бағрим эзилди.

Эсиб турган шамоллар, Юзларингни силайди. Кўзmunчокдай кўзинанг, Нечун дунё кўрмайди.

Дардинг олай болажон, Орзуларинг сўнмасин. Утинаман Худодан, Нодирбеким ўлмасин.

Бу маънос юзларимни Шабодалар силайди. Ўғлимни кўрган чоғим, Юрагим зирқиллайди.

Дилфузахон, Гули опа, Сизга омад ёр бўлсин. Нодирбеким бахтига, Шифокорлар бор бўлсин.

Рухсора ПОЛВОНОВА

Қашқадарё вилояти, Касби тумани

ҲАММАНИ ТҮЙГА ЕТКАЗСИН...

Дунёда эл ва элатлар жуда кўп. Булар ичда ўзбек халқи ўтказадиган тўйлар жуда файзли ва тўкин-сочиндир. Бу тўйлар ўнлаб номлар билан аталади: бешик тўйи, соч тўйи, хатна тўйи, фотиҳа тўйи, никоҳ тўйи, кумуш тўй, олтин тўй, улоқ, кўпқари, уй тўйи қабиладир. Бу тўйларга давр тақозоси ила тургилган кун қаби янги тўйлар ҳам қўшилган. Асосан 1-2 кун ичида ўтадиган тўй учун халқимиз бир умр тайёрланиб юрадилар. Айрим ували-жували ўзбекларимиз умр бўйи энг каммида 50-60 марта бундай тўй ўтказишади. Лекин айрим кишиларга умри давомида бирон марта ҳам тўй ўтказиш насиб этмайди. Албатта ҳамма тўйлар "Худонининг хазинаси" деб аталгани учун жуда тўкин-сочин ўтади.

Эндиги ниятим - севган қизимга уйланиш ва ЎзТўнинг тарих-география факультетига кириб ўқиш эди. Аммо уруш бошланиб мен ҳам уйланишни кейинга қолдириб фронтга отландим. Урушда 3 йилни ўтказишимга тўғри келди. 1942 йилнинг охириги кунларидан бирида Сталинград остоналарида қишлоқдошларим Самиг Қаршиев, Бекмаҳмат Мирзаев ва Бошмон Ортиқовлар ёнида жуда оғир ярадор бўлдим. Ҳаво 10-15 да-

"Дабдабали тўйлар қилиш шартми?" - 50-сон

ЭСЛАТМА: Юртимизда тўй-ҳашамларни ўтказиш борасида қатор ишлар олиб борилаётганига қарамай, ҳамон аввалгидек дабдабазлик давом этмоқда. Бир кунлик ҳою-ҳавасни деб эл-юрт одатларини менсимаслик инсофданми?
Ф. МИРЗОЛИМОВА

мен шу кечаю-кундузда умрим давомидаги 42-тўй - неварани келин тушириш таррадувида юрибман. Албатта, бу тўй ҳам Аллоҳ таоланинг амри билан жуда файзли ўтади, иншооллох.

ражада совуқ, кор 15 см қалинликда эди. Самиг Қаршиев кўмагида биринчи тибий ёрдам олиб, уруш майдонидан омон-эсон чиқиб олдим.

Ферузахоннинг мақоласида 22 ёшга тўлган йигитнинг никоҳдан кейин 10 та безатилган энгил машиналарнинг ким ўзарга қувишиши ораксида аварияга учраб, тўй азага айлангани ачинарли ҳолда таърифланади. Бу фожианинг келиб чиқишига албатта ўша йигитнинг ота-онаси сабабчидир.

Оренбург шаҳридаги харбий госпиталда 7 ой даволаниб тузандим. 1943 йилнинг 1 июнида 2-гурўх ногирони тарзида уйимга кириб келдим.

Мен бу мақоламда ўзим ҳар хил сабабларга кўра 6 йилдан кейин ўнган муҳаббатли никоҳ тўйимни ҳозирги кунда ўтаётган тўйларга таққослаб кўриш мақсадида кенгроқ тарзда баён этмоқчи бўлдим.

Шу тариқа энди хаётни қайтадан бошлашга имконият туғилди. Ваъдага вафо қилиш ҳақидаги ниятимиз 6 йил ўтгач, 1943 йилнинг охирида амалга оширилди. Уруш даврига мос, жуда фақирона тўй қилдик. Тўйга 3 кг гўшт, 5 кг ун, 6 кг ўрик сарфланди. Менинг қуввлик кийимим аскарликники бўлиб, келиннинг кийими ўша даврга мос эди. Кўрпа-тўшакнинг аскарияти ҳам онам тайёрлаган пўстак ва кигизлардан иборат эди. Тўйимизга асосан кампир, хотин-халаж ва ёш болалар қатнашди. Қўшимиси Тўхташоғ эшон бобо никоҳимизни ўқиди ва "Қўша қаринлар, ували-жували бўлинглар", деб фотиҳа қилди. Қишлоқ кенгаши котиби Эшмуродов Хўшмурад никоҳ далолатномаси ёзиб берди. 11 та болали бўлдик.

1938 йил январь таълидида, Нурота шаҳридаги интернат мактабидида ўқиётган давримда тоғ ёнбағридаги қишлоғимга келсам, 4 та укам ва отам ҳар хил касалликлар туйфали вафот этишибди.

Оиламизда ҳозир 40 дан ошиқ неварани 10 дан ошиқ чеварларимиз ўсиб улғаймоқда. Рафиқам иккаламиз Аллоҳ таоланинг кўмагида қўша қариб бирга яшаб юрибмиз. Бу ҳам Худойимнинг иноятидир.

Шу орада огайнаримиз ўзаро келишиб, онами қўшни қишлоқдаги боласи йўқ бир танишимизга эрга беришмоқчи бўлишди. Онам эса: "Мен эрга тегсам, у кишининг қиз набирасини ўғлим Турсунга келин қиламан", деб шарт қўйди. Шу тариқа гирт етим бўлган 8-синф ўқувчиси пайтимда менга бўлажак келин ҳам атоқланди. Қалбимда у қизга нисбатан биринчи севги каби инсоний туйғу ҳам пайдо бўла бошлади.

Турсун СУННАТОВ
Тошкент вилояти,
Бекобод тумани

БАРДОШЛИ АЁЛ - БАХТЛИ АЁЛ

Гулчехраҳон, мактубларингизни чуқур уйга толиб ўқиб чиқдим. Қадимда бир кишини куёви қизи устига кундош олибди. Ота бечора қизига юраги ачишиб, никоҳ кечаси ховлини ҳамма ерига бигиз санчиб чиқибди (қизини ховлига чиқмаслиги учун). Эрталаб туриб қараса ховлига санчилган бигизлар қора қонга бўялиб кетибди. Шўрлик қизи кечаси билан ховлини айланиб юрибди. Куйик устида ҳаттоки бигизлар оёвига кириб қонлар оққанини ҳам, оғриқни ҳам сезмабди. Қизининг ҳовли ўртасида эри ва кундоши ўтирган уйга қараб оқ уришларига - нолаларига дош беролмаган ота ҳаётдан кўз юмибди...

олов бўлиб ёнади, бағрингиз қулга айланади. Эри устига хотин олган аёлларга Оллоҳ тўзим берсин, сабру-бардош берсин дейман.

Кўрдингизми, эри устига хотин олган аёлга қанчалар оғирлигини, Сиз «уйлар, мебеллар олиб берган» деб ёзибсиз. Эҳ, нондан аёл, унутманг, сизга олтидан қаср қуриб, зардан либос қилиб берганида ҳам у бировнинг эри. Сиз учун келса бор, кетса йўқ "омонат" инсон-ку. Наҳотки шуларни ўзингиз тушунмадингиз. Кундошингизга минг раҳмат. Сизга илтимос қилиб гапирибди. Лекин у аёлни ўрнига бир дақиқа ўзингизни қўйиб кўринг, нима бўласиз. Бугун вужудингиз

Қосимжон акангиз "керак бўлса уни жавобини бераман", - дебди. Агар шундай бўлса, кўз очиб кўрганидан, икки фарзандидан айрилишига "сиз", фақат "сиз" сабабчи бўласиз ва бунинг қайтимини албатта ҳаётда оласиз, бу қайтар дунёда ҳеч нима жавобсиз қолмайди, бунинг унутманг! Қолаверса, бир ази аёлни, икки норасидани кўз ёшлари - уоли сизни қўйиб қўймайди. Қосимжон акангиз ҳам ахир бир маҳаллар ўша хотинини не-не орзу-умидлар билан ўзга гулзордан олиб келган-ку. У аёлнинг айби нима?

"Бировнинг боғида сизга нима бор" - 35-сон

ЭСЛАТМА: Турмушдан ажралгач, бир киши билан танишиб қолдим. У киши билан никоҳ ўқитиб яшай бошладик. Афсуски, Қосимжон ака қамоққа тушиб қолгач, хотини бор гандан огоҳ бўлибди...
ГУЛЧЕХРА

Гулчехра! Ақлни ишлатиб, ўйлаб иш қилинг. Қўсингизга тош босинг-да ўша эркакни бахрдан ўтинг! Уни унутишга ҳаракат қилинг. Эркакнинг нозик бир жиҳати бор! Интиланг, орзу қилган кишига етишган заҳоти унга бўлган қизиқчи қамаяди, яна янғиси сари интилади. Эсингизда бўлсинки, у киши ҳеч қачон сизга умрбодлик умр йўлдош-ёс-

АЧЧИФИГА САБР ҚИЛСАНГИЗ, ШИРИНИ ТАТТИЙДИ

Ҳурматли Садоқат опа, ёшим 21 да, оилаликман, бир ўғлим бор. Мен ҳам шу мавзуга ўз муносабатимни билдиришни жоиз деб топдим. Тушунишимча, 21 ёшда турмушга чиққансиз ва 25 ёшингизда уч ёшли қизчанинг онасисиз, бироқ сизнинг таъбиригингиз билан айтганда, "хўрлик ва жолхиллик кўрган" ўша хонадондан қизчан-

ди?! ... Наҳотки, жўфингиз юклик аёлини онасиникига жўнатиб, ундан ҳол сўрамаган бўлса?

"Яхши ўғай ота ҳам борми?" - 48-сон

ЭСЛАТМА: Тақдир экан, бир қизим билан турмушдан ажрашдим. Бироқ, ўтган уч йил ичида қизимга ота бўла оладиган, болаинг қадрига етадиган одамни учратолмадим. Умуман ҳаёт-да яхши ўғай оталар бормикан?
САДОҚАТ

Мендан хафа бўлмаган-у, эзуликни кечи йўқ, дейдилар. Сиз қизингизни отаси билан бир учрашинг-чи, инсофга келар. Ҳаёт ҳали олдинда. Сиз билан умрингизни охиригача бирга борадиган, қайғули кунларингизда ҳамдард, қувончингизга шерик бўладиган инсон ёлғиз жўфингиздир. Минг қилса ҳам у қизингизни отаси. Ундан фазилатлар қидиринг. Албатта топасиз.

Атрофимиздагиларнинг қай миҳозга тегишлилигини-ю, унга қандай муомала қилиш кераклигини ҳеч ўйлаимизми? Нима учун оила аъзоларимизнинг феъл-атвори, миҳозси, яратувчидан, ирсиятдан эканини, у бизга ёқмаган тақдирда уни бирданнига даб-дурустдан ўзгартириб бўлмаслигини билиб туриб ўзимизникини маъқуллайверамиз!

Атрофимиздагиларнинг қай миҳозга тегишлилигини-ю, унга қандай муомала қилиш кераклигини ҳеч ўйлаимизми? Нима учун оила аъзоларимизнинг феъл-атвори, миҳозси, яратувчидан, ирсиятдан эканини, у бизга ёқмаган тақдирда уни бирданнига даб-дурустдан ўзгартириб бўлмаслигини билиб туриб ўзимизникини маъқуллайверамиз!

гиз туғилмай, турмушдан ажралишни ўзингиз истаб "ўша" уйдан чиқиб кетгансиз.

Акраллиш эса энг сўнгги чора. Ер юзида биттагина оила бузилса ҳам арши аъло ларзага келар экан. Она, аёл шамчироқдай гап, ўзи ёниб атрофидаги инсонларни бирлаштирувчи муқаддас - фидойий сот. Қайнона аям: "Ҳаётни аччиғига сабр қилиб, оғир бўлиб чидасангиз ширини татийди", - дейдилар.

Сиз «ёқтирмасдан турмушга чиққанман» деб ёзибсиз, лекин ҳар қандай ҳарир келинлик либосида ўтирган қизда куёвга нисбатан севгичалик қучли бўлмаса ҳам, ҳурмат, меҳр каби иллик бўлади. Энг узоқ, энг қучли севгишанлар ҳам висолга етишгач мўътадиллашиб қолишади. Бу асло севги ўчди дегани эмас! Тўйдан сўнг ҳақиқий севги - ҳаёт бошланади. Оилада аввало эркак киши сизни севсин!

Сизга инсолин севадиган иймонли, инсофли, дунёқарашли кенг, дили пок ва албатта қизчангизни севадиган инсонни қидиряпсиз экан. Бундай инсон эса ягона ўз Отасидир. Ўғай хотин, ўғай оталар бор.

«Инсон психологисини озми-кўлини биламан», - дебсиз. Нега шу ақлу фаросатингиз билан турмуш ўртоғингизни меҳрини қозониб, ҳаётингизни тўғри йўлга сололмадингиз?!

Умид қиламанки, бахт тонгингиз яна отиб, куёш майсаларга қуч берганидек, меҳрингиз, самимилингиз, Садоқатингиз билан сиз ҳам оилангизни янада гўзаллаштирасиз.

Сиз оиласини севадиган иймонли, инсофли, дунёқарашли кенг, дили пок ва албатта қизчангизни севадиган инсонни қидиряпсиз экан. Бундай инсон эса ягона ўз Отасидир. Ўғай хотин, ўғай оталар бор.

Умид қиламанки, бахт тонгингиз яна отиб, куёш майсаларга қуч берганидек, меҳрингиз, самимилингиз, Садоқатингиз билан сиз ҳам оилангизни янада гўзаллаштирасиз.

Балким, қизингиз сиз келин бўлган уйингизда туғилганда отасининг "меҳр кўзи" очилармиди? Оталик меҳри жўш урарми-

Зирот ЭРГАШЕВА
Фаргона вилояти,
Данғара тумани

ган инсонга Оллоҳнинг раҳмати ёғилади. Келинг, азизим, айна дамда шу савобни сиз қилинг! Зеро, бардошли аёл - бахтли аёл дейдилар. Сиз келажакда албатта бахтли аёл бўласиз. Гулчехра, ахир турмуш доимо бирдек теп-текик йўл ва муаттар гулдан иборат эмас-ку. Текис йўлнинг кўзга кўринмас қақир тошлари, хушбўй гулларнинг тигдек ўткир тиконалари бор. Ана шу қақир тошларгаю, ўткир тиконаларга дош берсангиз ҳаётингиз мазмунли ва жозибали бўлади!

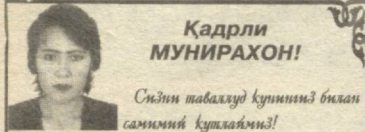
Гарчи уни хурсанд қилиш учун эмас, балки ўзингиз бутун бўлишингиз, шу ҳаётдан рози бўлишингиз учун эҳтиёт қилинг. Агар у сингудай бўлса, уни қайта аввалгайди бутун қилмасангиз, сиз ҳам бутун бўлмайсиз. Аёл қанчалас арсалса, ўшанчалик ихлос билан сизга хизмат қилади. Аёлингизни асаби-кайфияти тинч бўлса болалар чарақлаб, сиз эса ярақлаб юрасиз. Оиланинг ҳақиқий бахти шудир!

Қосимжон акангиз бир оғиз айтар сўзим: Биродар, унутманг! Аёлингиз энг оғир дамларда сизга суянади, сиздан вафо, меҳр кутади. Сиз эса ўзга кўнгилини овламоқдасиз. Тақдир ато этган ўз гулчингизни асраган-авайланг, эъзозланг-ку. Чунки у сизни азиз ёрингиз, оилангизни бекасиз, кўнгилингизни эрқаси, фарзандларингизни онасидир! Бир мартагина бериладиган қисқа умрда сиз тирик туриб, сизнинг ёнингизда аёлингиз юраклариди армон билан дард тошини кўтариб ўтмасин. Аёл сифатида қуйиниб айтманки, аёлингизни асрай олинг. Сўрамаса ҳам сийланг, у кутмаган яхшилиқларни, инъом этинг.

Гулчехра! Эътибор берган бўлсангиз, мақоланинг сарлавҳасидаёқ сизга жавоб тайёр. Тўғри-да, "бировнинг боғида сизга нима бор"? Ундан кўра эгасиз гулзорни топинг-да, уни ўз-ўзингизники қилиб олинг, керак бўлса жаннатга айлантиринг. Ана ундан кейин бемалол яшайверинг. Сизга сабр-тоқат, Қосимжон акангиздан, "ўткинчи бахтдан" бутунлай воз кечишингизни Оллоҳдан сўрайман!

азизланг! Чунки у сизни азиз ёрингиз, оилангизни бекасиз, кўнгилингизни эрқаси, фарзандларингизни онасидир! Бир мартагина бериладиган қисқа умрда сиз тирик туриб, сизнинг ёнингизда аёлингиз юраклариди армон билан дард тошини кўтариб ўтмасин. Аёл сифатида қуйиниб айтманки, аёлингизни асрай олинг. Сўрамаса ҳам сийланг, у кутмаган яхшилиқларни, инъом этинг.

Айланаин, аёлни азиз қилиб яратган Оллоҳимдан, Сабрию бардошига тоғлар эгар бошини. Аро йўлда қолса ҳамки гоҳ дамлар, "Оҳ" урмайди, ичга ютар гамини!
Гулчехра АЪЗАМОВА
Тошкент шаҳри

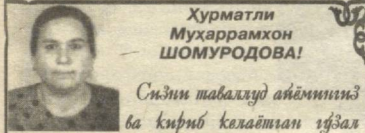

Қадрли МУНИРАХОН!

Сизни таваллуд кунингиз билан самимий қутлаймиз!

Муборак! Туғилган кунинг муборак, Муборак иқболга ёр бўлган дамлар. Фарзанд меҳри бўлиб, ёр меҳри бўлиб, Қароғингда ёнган муқаддас шамлар. Муборак! Туғилган кунинг муборак, Муборак сен севган даладар, боғлар. Умринг безавол давоми бўлиб, Чўққига чорлаган қоялар, тоғлар.

Сизга соғлик, узоқ умр, бахт-саодат тилаб умр йўлдошингиз Эшмирза ва фарзандларингиз

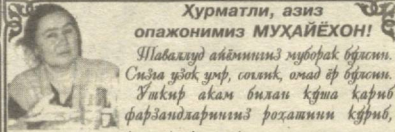

Хурматли МУХАРРАМХОН ШОМУРОДОВА!

Сизни таваллуд айёмингиз ва кўриб келаётган ўзгал

Наврўзи алам билан қутлаймиз. Файзли хонадонимизнинг меҳрибон онажонини бўлиб узоқ умр кўриши, соғ бўлиши. Ўзингиз кизларингизнинг орзу-хавасини кўриб юрини.

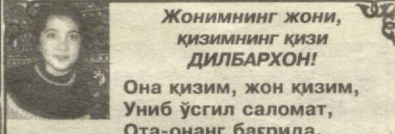
Эхтиром билан фарзандларингиз, набираларингиз ва умр йўлдошингиз Анвар

Хурматли, азиз онажонимиз МУХАЙЁХОН!

Таваллуд айёмингиз муборак бўлсин. Сизга узоқ умр, соғлик, амал ёр бўлсин. Ўткир акам билан кўна қариб фарзандларингиз фозалини кўриб, қўнаб юринилар.

Сизни севиб вояга етказган азиз онангиз Меҳринисо ая, севиқли сингилларингиз Ҳожинисохон, Мупозахон, Сурайёхон ва укаларингиз

Жонимнинг жони, қизимнинг қизи ДИЛБАРХОН!

Она қизим, жон қизим, Униб ўсгил саломат, Ота-онанг бағрида, Сени кучсин камолот!

Таваллуд кунингиз билан қутлаймиз. Қалбидо ақдан, билмиш ва оқила кўз бўлишингизни исбат домго сени соғувимиз

Бувижонинг Мухайё

СОТИЛАДИ: 1989 йилда ишлаб чиқарилган, яхши сақланган, бронза рангли Мерседес-230-Е, 4 цилиндрли, (люк, бензин, ижектор, механик узатгичли). Тел: 76-86-85

Озиш, семириш, ажин, қабзият, хусн-бузарлардан фориг бўлишга ёрдам берамиз. Маълумот учун телефонлар: 74-71-29.

ҲАЛҚЛАР ДЎСТАЛИГИ САРОЙИДА 14 АПРЕЛ КУНИ

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист, Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи мукофоти совриндори

Маҳмуджон АЗИМОВ

иштирокида "Аждодлар руҳини шод этайлик" номли театрлаштирилган катта концерт дастури.

Дастур меҳмонлари:

Ўзбекистон халқ артистлари: Ёқуб АҲМЕДОВ, Муҳаммадали АБДУКУНДУЗОВ, Эркин КОМИЛОВ, Теша МҶМИНОВ, Афзал РАФИҚОВ, сеvimли шоирамиз Турсуной СОДИҚОВА, дастурни Ўзбекистон халқ артисти Мирзоҳид РАҲИМОВ ва Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Зухра АШУРОВА олиб борадилар.

Концерт соат 19.00 да бошланади.

Чипталар Халқлар Дўстлиги саройи кассаларида сотилмоқда. Маълумот учун телефонлар: 45-92-51, 56-14-02, 56-55-14

"БЕГОЙИМ - СЕРВИС"

КИЗЛАРЖОН! СИЗЛАРНИ ХУНАРЛИ БЎЛИШГА ТАКЛИФ ЭТАМИЗ

- 1. Массаж. 2. Банк иши; Компьютерда ишлаш таълими (Windows 95, MS Office 97, Электрон почта). Дастурлаш тиллари; Профессионал фотографиялар. 3. Замонавий урфдаги пардалар тикиши. 4. Косметология. 5. Сартарошлик. 6. Ҳамширалик. 7. Тикиш-бичиш, моделлаштириш. 8. Келин-куёв шакли билан этажеркаларда торт, салатлар тайёрлаш. 9. Инглиз тили (бошловчилар ва давом эттирувчилар учун).

Тел: 41-16-63

МАНЗИЛ: Тошкент шаҳри, Ўрда бекати, Анҳор бўйи кўчаси, 6-уй. Ўқишни тугатганларга диплом берилади.

"ХОЛИС-УМИД" ФИРМАСИ ўқишга қабул қилади:

Бу ерда Сизга энг сўнгги моделларда, тез ва осон бичиб-тикишни ўрганишингизда малакали дизайнерлар, уста мутахассислар ёрдам берадилар.

- 3 ойлик - бичиш-тикиш (сиз хоҳлаган фасонлар). - компьютер саводхонлиги. - торт ва салат тайёрлаш. - ҳамширалик (амалиёт билан). - сартарошлик (амалиёт билан). - парда ва чойшабларни замонавий "Элита" усулида тикиш. - инглиз тили (бошловчилар, давом эттирувчилар учун).

ДИҚҚАТ! "Холис-Умид" фирмаси 3-4 кишилик тезкор махсус кичик гуруҳлар ҳам қабул эъло қилади. Бир ой давомида Сиз фирмадаги барча курслардан хоҳлаганингизни муқамал ўзлаштириб оласиз. БИТИРГАНЛАРГА ДИПЛОМ БЕРИЛАДИ.

Манзилларимиз: метронинг "Халқлар дўстлиги" бекати, "Олмазор" мавзеси, 14-уй, 6-подъезд, 120-хонадон; Телефонлар: 47-09-52, 45-98-96, 162-30-84

ЎЗБЕКИСТОНДА ЯГОНА БИЧИШ ВА ТИКИШ ЎҚУВ МАРКАЗИ «МОҲИР ҚЎЛЛАР»

Қуйидаги пуллик курсларга қабул эъло қилади:

- энг замонавий усул асосида осон ва тез бичиш ҳамда ўлчовсиз тикиш - 4 ойлик; • пардалар, чойшаблар - турли хил жиҳозланган, бурмали пардаларни бичиш ва тикиш - 3 ойлик; • машинада гул тикиш - 3 ойлик; • аёлларнинг замонавий костюм, пальто ва плащларини бичиш ва тикиш - 3 ойлик. ДИҚҚАТ!!! 2001 йил мартдан бошлаб махсус кичик гуруҳларга (3-4 кишидан иборат) қабул қилиш ва ўқитишни бошлаймиз. Ҳар қуни яққа тартибда олиб берилган унумли машғулотлар давомида марказ курсларининг ҳар бирини бир ойда ўзлаштирасиз. Битирганларга диплом берилади. Қабул ҳар қуни (яқшанбадан ташқари) соат 10 дан 12 гача. Манзил: Пушкин кўчаси, 7-уй, 3-бизнес мактаби, 4-қават, 524-хона. Мўлжал: Метронинг «Амир Темур» бекати, ДЭУ-Банк. Тел: 76-71-95, 162-49-85 (кечқурун).

ТИББИЁТ ФАНЛАРИ НОМЗОДИ, ДОЦЕНТ А.А. ҲАСАНОВ ХУСУСИЙ ЛОР ШИФОХОНАСИ ҚУЙИДАГИ КАССАЛИКЛАРНИ САМАРАЛИ ДАВОЛАЙДИ:

- ГАЙМОРИТЛАР ВА БОШҚА СИНУИТЛАР; - ЙИРИНГЛИ ВА ЙИРИНГСИЗ ОТИТЛАР; - АЛЛЕРГИК ВАЗОМОТОР РИНИТЛАР; - СУРУНКАЛИ ТОНЗИЛЛИТЛАР; - ЭШИТИШНИ ЗАИФЛАШУВИ ВА ҚУЛОҚДАГИ ШОВКИН; - САБАБСИЗ ЙУТАЛ; - ОВОЗНИ БЎГИЛИШИ, ТОМОҚДА ЁТ ЖИСМНИ СЕЗИШ. Клиника манзили: Чилонзор, 17-мавзе, 32-уй. Тел.: 76-86-85. Метронинг "Чилонзор" станцияси, мўлжал Халқлар дўстлиги кўчасидаги "Совпластитал" магазини. Беморлар яқшанбадан ташқари соат 16⁰⁰ дан 20⁰⁰ гача қабул қилинадилар.

«ДИЛОРОМ» ўқув маркази таклиф этади

- 2 ойлик 1. Компьютер билимлари. 2. Замонавий бухгалтерия ҳисоби. 3. Зардўзлик - Бухороча. 4. Тикиш-бичиш, моделлаштириш (енгил ва устки кийимлар). 5. Замонавий пардалар тикиш.
- 3 ойлик 1. Компьютерда бухгалтерия ҳисоби. 2. Инглиз тили (бошловчилар ва давом эттирувчилар учун). 3. Тикиш-бичиш, моделлаштириш (енгил ва устки кийимлар).

Манзил: Абай кўчаси, 4 "А"-уй, 1-қават, 114-хона. Мўлжал "Алишер Навоий" метро бекати.

Тел: 144-03-25, 23-84-15

ҚИЗАЛОҚ ҲАМ КЕТГАНАИ...

Бу тушни кўрганимда фарзандларим ҳали иккита эди.

Кўёш чарақлаб турган кезларимиз. Мен синглим билан уйимиз ёнидаги сой ёқалаб юрган эмишимиз. Бир маҳал ёнимда жажжигина ширинтой қизалоқ пайдо бўлибди. У негадир мени этакимдан ушлаб олиб, тинмай ортимдан эргашармиш. Мен эса бу қизчанинг кимлигини билолмай хайрон бўлибман, аммо ич-ичимдан бу қизчани ўзимга яқин олиб, эркалар эмишман. Худди шу маҳал рўпарамиздан оппоқ соқоли кўксига тушган нуруний отахон пайдо бўлибди. Сўнг у киши худди эски танишлардек биз билан сўхбатлаша бошлабди. Гап орасида ёнимда турган қизчани кўлига олиб, уни сўюб эркалабди. Отахон қизчани кўлига олиши билан юрагим "шув" этибди, лекин ҳеч кимга билдирмабман. Қизчани гапга солиб уни жамалак сочларига чиройли ленталар

тақибман. Кўлига ширинлик берибман. Уям хурсандлигидан қийқириб кулармиш... Бир маҳал отахон биз билан хайрлашибдию кўздан ғойиб бўлибди. Мен эса отахоннинг қизчани ўзи билан олиб кетганидан хафа бўлиб, йиғлаб юборибман...

Уйғонганимда, кўз ёшларим юзимни юварди. Кўрган тушим таъбирини англолмай юрган кезларимда амаким уйга икки қоп гуруч олиб келди. Мен айвонда турган гуруч тўла қопларни ошхонага судраб олиб кириб кўйдим... Хуллас, ўшанда салгина эҳтиётсизлигим туфайли икки ойлик хомила нобуд бўлди. Энди ўйлаб қарасам, ўша тушим шу фалокатни олдиндан билдирган экан...

Хосият ЖУМАНБОЙ қизи Тошкент вилояти, Оққўрғон тумани

СИРЛИ МАКТУБ

Бу воқеани бир яқин дугонам сўзлаб берди.

3-курсда ўқирдик. Доно деган дугонам бўлиб, у аълочи эди. Ўқиш тугашига 6-7 ой қолган, диплом ёзиш муддати яқинлашарди. Доно "имтиёзли диплом"га биринчи номзод эди. Бирга ўқийдиган Тоҳир исмли йигит Донони севиб қолиб, ҳеч ҳолжонига қўямасди. У яхши ўқимас, имтихонларни аранг топширарди. Мен бу йигитнинг мақсадини сезиб қолдим. У қандай қилиб бўлмасин, Донога ўз дипломини ёздирди ниятида эди. Қизнинг обрўйи, қизлик нафсонияти топталиши уни заррача қизиқтирмасди. Донога 1-2 марта бу ҳақда оғиз очувдим, мени бошқача тушуниб, хафа бўлди.

Нима қилишни билмай, бошим қотди. Ўша қуни кечаси нима қилиш мумкинлигини ўйлаб, ухлаб қолибман. Эрталаб туриб, одатдагидек дарсга жўнадим. Орадан 4-5 кун ўтиб, Доно уйига кетди. Уйидан жуда галати, тасырланган ҳолда келди. Мени бир хонага чақириб, сумкасида бир хат чиқариб берди.

Нега ота-онамга бунақа хат ёзддинг? -

деди у хафа бўлиб. Нима гаплигини тушунамай, хатни олдим. Не кўз билан кўрайки, хат менинг кўлим билан унинг ота-онаси номига битилган бўлиб, Дононинг бошини бир йигит айлантриб юргани, унинг мақсади кизга дипломини ёздириб олиш эканлиги ёзилганди. Мен "қизларнинг гапимга ишонмаяпти, ўзларинг вақтида уни қайтариб олинлар, чунки Доно ҳам Тоҳирга бефарқ эмас", - деб ёзибман.

Мен хатга тикилиб қотиб қолдим, чунки ҳеч қанақа хат-пат ёзган эмасдим. Лекин дастхат меники эди.

Қачон ёзганман, қаерда ёзганман, умуман эслай олмадим. Хатни тагига қарасам, ўша ўйлабди ётиб ухлаб қолган кеча экан.

Демак мен ўзим билмаган ҳолда кечаси уйкумдан туриб хатни ёзиб, кўчага чиқиб почта қутисига ташлаган эканман.

Бу воқеага кўп йиллар бўлган бўлса ҳам, ҳалигача бу сирнинг тагига етолмайман.

Тошкент Наргиза ҚОБИЛОВА

«Оила ва жамият» ўғитномаси

ТўРТЛИКЛАР

Кимки олма экиб, тиласа ўрик, Барча ундан кулар дея гўр шоввоз. Яхшилик қутасан ёмонлик қилиб - Ковун емоқчисан - экканинг пиёз.

Мушки Анбар ўсган жойлар кўп яхши, Ул офтоб нигоҳли ойлар кўп яхши. Яхшилар юзюда жаннат уфори - Яхшилар улғайган жойлар кўп яхши. Исматулло ЙЎЛДОШЕВ

Бу дил ихзорини ёзишдан олдин кўп мулоҳаза қилиб кўрдим. Чунки дардини дoston қилиб юрадиган йигитлар тоифасидан эмасман. Халқимизда яхши бир мақол бор: "Ўзинг пиширган ошни ... ўзинг ич". Лекин кўп ўйлаб барибир ёзишга қарор қилдим. Чунки юртдош ака-опаларим, дўстларим, сингилларимнинг фикрини билмоқчиман. Қолаверса, мен учун яққаю-ягона бўлган севимли К. мени тушуниб, кечирар деган умиддаман.

1972 йилда туғилганман. Оилада кенжа ўғилман. Болалик даврим, ўрта мактаб, армия сафи, сўнгга қамоқхона... Хуллас, ҳаётнинг мен қирмаган кўчаси қолмади ҳисоб. Маълум бир вақтдан сўнг уйдагилар уйлантириш ташвишига тушиб қолишди. Бирорта қизга кўнгил бермаганлигим сабабли ихёрига онамга қўйиб бердим. Сўраб-суриштириб йим қўшни қишлоқлик бир қизни адресини олиб келди. У қиз билан танишиш мақсадида ишхонасига бордим. У шифонада ҳамшира бўлиб ишларди. Кўрдим, гаплашдим, худди мен хоҳлаган ва ёқтирадиган қизлардан экан. Ақллай, эс-хушли,

ўйлаб шу хулосага келдимки, баъзи бир қизларимиз ҳаётда керагидан ортиқ ҳамматини, меҳрибон, ширинсўз, итотатўй, тўғри сўз бўлишлари керак эмас, аксинча бу бешафқат дунёда қимларгадир муъте бўлиб эмас, ҳаққини олдирмайдиган, юз хотир қилиб ўтирмайдиган ҳам бўлмоғи лозим. Ҳаёт мана шунақани кишиларники экан. Шундагина ҳаётдаги баъзи разил инсонларнинг сёқлари остида руҳан хор бўлиб қолмайсан. Бу дунёда "Камтарга - камол" эмас аксинча, "Камтарга - завол" экан. Тез орада уйдагилар мени яна уйлантириш тарадудига тушиб қолишди. Биламан, ҳеч бир ота ёки она ўз фарзандига ёмонликни раво кўришмайди. Илоҳи борича фарзандимга яхши бўлсин, бахтли бўлсин деб ҳаракат қилади, интилади. Баъзи вақтларда ҳаётнинг оғир-енгилини кўп кўрган, ёшлари анчага бориб қолган ота-оналар ҳам ҳаётда адашади, фарзандларига ўзлари истаманган ҳолда билмасдан ёмонлик қилиб, бахтсиз қилиб қўйишади. Фарзандлар бу хатоларни билиб турсалар-да, ота-онасини хафа қилишни истамай, уларга бу ҳақиқатни тушунтириш бефойда экан-

ЭНДИ ҲАҚИҚИЙ ДҮСТ КЕРАК

ЭНДИ ҲАҚИҚИЙ ДҮСТ КЕРАК

лигини билиб уларни райларига кўнишдан бошқа илоҳинг қолмайди. Албатта булар менинг шахсий хулосаларим. Минг афсуски бу хулосаларга вақт ўтгандан сўнг тушундим. Тушундим энди фойдасиз. Шундай қилиб қиз ҳам топилди. Тўйимиз ҳам бўлиб ўтди. Ҳамма кўргуликларим ана шунда бошланди.

"Нимани қилсанг хор - шунга бўласан зор". Уйимдагиларга худди шунақанги келин керак эди. Биринчи турмуш ўртоғимни умуман тескариси. На илоҳ. Рўзгорда яна уриш-жанжаллар, яна икки йўл, яна ийги-сийлар...

Энди ҳаётимда яна адашишни хоҳламайман. Чунки ҳаётда бир адашиш менга жуда қимматга тушганини аллақачон англаб етганман. Ҳаммасидан кўра фарзандим учун ҳам адашмаслигим лозим. Хотиним ва қизимни олиб уйдан чиқиб кетдим. Ҳар йили хотин алмаштириб туришни ҳеч қачон хоҳламайман. Мен сингари "айрим" йигитлар қор қилган ўша қизлар ҳам ўз ота-онаси учун азиз, қимлар учундир севимли ёр, азиз келин бўлишлари мумкин-ку...

Ҳоҳида кенг дунёга сиймай кетаман, дод деб бақиргим келади. Ҳаммасига ўзим, фақат ўзим сабабчиман. Нега ўшанда биринчи турмуш ўртоғимни ҳам ўзим билан олиб кетмадим. Уни ташлаб кетдим. Олиб кетганимда маълум вақтдан сўнг уйдагилар мени ва келинларини кечирар, ўзларини хатоларига тушуниб етишар эдимми? Минг қилганда ҳам уларга фарзанд эдим. Энди уларнинг ҳам, ўзимнинг ҳам пшайимон чекишимиздан фойда йўқ. Ҳаёт чархпалагини орқага қайтариб ҳаммасини бошидан бошлашнинг илоҳи бўлсаиди... Ҳоҳида биринчи турмуш ўртоғимни олдига бориб ундан кечирим сўрашга, ҳаётимни бошқатдан бошлашга қарор қиламан. Лекин... лекин у мени энди кечирармикин? Кўрган азоб-уқубатларини, ҳақорат сўзларини унута олармикан? У унутган тақдирда ҳам ота-онаси-чи? Чунки мен уни ўз вақтида ташлаб қочгандим. Энди менга ишонармикин? Биламан, у ҳали ҳам мени севади. Лекин мен энди ўша севига лойиқманми? У ҳали ҳам ўша соф севига гард юқтирмай юрибди. Мен эса соф севимизни оёқ ости қилдим, хор қилдим. Энди нима қилай? Фарзандим учун тақдирга тан бериб юраверайми ёки аксинча? Ҳаётимни ўзгартиришга ҳаракат қилиб кўрайми? Барибир К.ни бир умр унута олмаيمان.

Ҳоҳида кенг дунёга сиймай кетаман, дод деб бақиргим келади. Ҳаммасига ўзим, фақат ўзим сабабчиман. Нега ўшанда биринчи турмуш ўртоғимни ҳам ўзим билан олиб кетмадим. Уни ташлаб кетдим. Олиб кетганимда маълум вақтдан сўнг уйдагилар мени ва келинларини кечирар, ўзларини хатоларига тушуниб етишар эдимми? Минг қилганда ҳам уларга фарзанд эдим. Энди уларнинг ҳам, ўзимнинг ҳам пшайимон чекишимиздан фойда йўқ. Ҳаёт чархпалагини орқага қайтариб ҳаммасини бошидан бошлашнинг илоҳи бўлсаиди... Ҳоҳида биринчи турмуш ўртоғимни олдига бориб ундан кечирим сўрашга, ҳаётимни бошқатдан бошлашга қарор қиламан. Лекин... лекин у мени энди кечирармикин? Кўрган азоб-уқубатларини, ҳақорат сўзларини унута олармикан? У унутган тақдирда ҳам ота-онаси-чи? Чунки мен уни ўз вақтида ташлаб қочгандим. Энди менга ишонармикин? Биламан, у ҳали ҳам мени севади. Лекин мен энди ўша севига лойиқманми? У ҳали ҳам ўша соф севига гард юқтирмай юрибди. Мен эса соф севимизни оёқ ости қилдим, хор қилдим. Энди нима қилай? Фарзандим учун тақдирга тан бериб юраверайми ёки аксинча? Ҳаётимни ўзгартиришга ҳаракат қилиб кўрайми? Барибир К.ни бир умр унута олмаيمان.

Ҳоҳида кенг дунёга сиймай кетаман, дод деб бақиргим келади. Ҳаммасига ўзим, фақат ўзим сабабчиман. Нега ўшанда биринчи турмуш ўртоғимни ҳам ўзим билан олиб кетмадим. Уни ташлаб кетдим. Олиб кетганимда маълум вақтдан сўнг уйдагилар мени ва келинларини кечирар, ўзларини хатоларига тушуниб етишар эдимми? Минг қилганда ҳам уларга фарзанд эдим. Энди уларнинг ҳам, ўзимнинг ҳам пшайимон чекишимиздан фойда йўқ. Ҳаёт чархпалагини орқага қайтариб ҳаммасини бошидан бошлашнинг илоҳи бўлсаиди... Ҳоҳида биринчи турмуш ўртоғимни олдига бориб ундан кечирим сўрашга, ҳаётимни бошқатдан бошлашга қарор қиламан. Лекин... лекин у мени энди кечирармикин? Кўрган азоб-уқубатларини, ҳақорат сўзларини унута олармикан? У унутган тақдирда ҳам ота-онаси-чи? Чунки мен уни ўз вақтида ташлаб қочгандим. Энди менга ишонармикин? Биламан, у ҳали ҳам мени севади. Лекин мен энди ўша севига лойиқманми? У ҳали ҳам ўша соф севига гард юқтирмай юрибди. Мен эса соф севимизни оёқ ости қилдим, хор қилдим. Энди нима қилай? Фарзандим учун тақдирга тан бериб юраверайми ёки аксинча? Ҳаётимни ўзгартиришга ҳаракат қилиб кўрайми? Барибир К.ни бир умр унута олмаيمان.

Ҳоҳида кенг дунёга сиймай кетаман, дод деб бақиргим келади. Ҳаммасига ўзим, фақат ўзим сабабчиман. Нега ўшанда биринчи турмуш ўртоғимни ҳам ўзим билан олиб кетмадим. Уни ташлаб кетдим. Олиб кетганимда маълум вақтдан сўнг уйдагилар мени ва келинларини кечирар, ўзларини хатоларига тушуниб етишар эдимми? Минг қилганда ҳам уларга фарзанд эдим. Энди уларнинг ҳам, ўзимнинг ҳам пшайимон чекишимиздан фойда йўқ. Ҳаёт чархпалагини орқага қайтариб ҳаммасини бошидан бошлашнинг илоҳи бўлсаиди... Ҳоҳида биринчи турмуш ўртоғимни олдига бориб ундан кечирим сўрашга, ҳаётимни бошқатдан бошлашга қарор қиламан. Лекин... лекин у мени энди кечирармикин? Кўрган азоб-уқубатларини, ҳақорат сўзларини унута олармикан? У унутган тақдирда ҳам ота-онаси-чи? Чунки мен уни ўз вақтида ташлаб қочгандим. Энди менга ишонармикин? Биламан, у ҳали ҳам мени севади. Лекин мен энди ўша севига лойиқманми? У ҳали ҳам ўша соф севига гард юқтирмай юрибди. Мен эса соф севимизни оёқ ости қилдим, хор қилдим. Энди нима қилай? Фарзандим учун тақдирга тан бериб юраверайми ёки аксинча? Ҳаётимни ўзгартиришга ҳаракат қилиб кўрайми? Барибир К.ни бир умр унута олмаيمان.

Ҳоҳида кенг дунёга сиймай кетаман, дод деб бақиргим келади. Ҳаммасига ўзим, фақат ўзим сабабчиман. Нега ўшанда биринчи турмуш ўртоғимни ҳам ўзим билан олиб кетмадим. Уни ташлаб кетдим. Олиб кетганимда маълум вақтдан сўнг уйдагилар мени ва келинларини кечирар, ўзларини хатоларига тушуниб етишар эдимми? Минг қилганда ҳам уларга фарзанд эдим. Энди уларнинг ҳам, ўзимнинг ҳам пшайимон чекишимиздан фойда йўқ. Ҳаёт чархпалагини орқага қайтариб ҳаммасини бошидан бошлашнинг илоҳи бўлсаиди... Ҳоҳида биринчи турмуш ўртоғимни олдига бориб ундан кечирим сўрашга, ҳаётимни бошқатдан бошлашга қарор қиламан. Лекин... лекин у мени энди кечирармикин? Кўрган азоб-уқубатларини, ҳақорат сўзларини унута олармикан? У унутган тақдирда ҳам ота-онаси-чи? Чунки мен уни ўз вақтида ташлаб қочгандим. Энди менга ишонармикин? Биламан, у ҳали ҳам мени севади. Лекин мен энди ўша севига лойиқманми? У ҳали ҳам ўша соф севига гард юқтирмай юрибди. Мен эса соф севимизни оёқ ости қилдим, хор қилдим. Энди нима қилай? Фарзандим учун тақдирга тан бериб юраверайми ёки аксинча? Ҳаётимни ўзгартиришга ҳаракат қилиб кўрайми? Барибир К.ни бир умр унута олмаيمان.

МЕНГА ҲАҚИҚИЙ ДҮСТ КЕРАК

Ёшим 21 да. Университетнинг II-курс талабасиман. Болаликдаги орзуларим ушалиб, ўзим ёқтирган соҳанинг бўлажак мухтассисиман. Дадамга эргаша ишхонасига борганимда, у ерда тўполонлар қилиб, болаликнинг ширин дамларини тотиб юрганымда ҳаётнинг бунчалар бешафқат эканлигини ҳаёлимга ҳам келтирмаган эдим. Мен ўша "олий маълумотли" шифокорларнинг биргина уқолидани ногирон бўлиб қолдим. Авваллар бунга эътибор ҳам бермас эдим. Лекин ёшим улгайиб, ақлимни таниган сари юрагимнинг туб-тубидан ўзимга нисбатан нафрат уйғонди. Ҳаётнинг мен учун қизиги қолмади. Ҳеч кимга қўшилгим келмайди. Ҳамма олдимда яхши гапириб, орқамдан масҳара қилаётганга ўхшайди. Одамлардан ўзимни четга тортман.

Қачон бирон нарсадан кўнглим оғриси ҳаётдан тўйиб кетгандай бўламан. Шундай пайтлар кўзим олдида фақат дадам ўтади. Мен сал гапирмай қолсам дадам кўзлари жавдираб, тикилиб

қолади. Ногирон бўлганимга ўзини айбдор ҳисоблайди. "Балки чет эларда даволатишим керакмиди, яхши бўлиб кетардинг", - деб афсус қилади. Етти йил Тошкентда даволандим. Лекин нима қилай, бутунлай тузалиб кетмадим. Кўнглиمنى тушунадиган, дардимни сирлашадиган дардкашим йўқ. Тўғри, дугоналарим кўп, лекин улар менга обрў, бойлик учун дўст. Менга эса ҳақиқий дўст керак. Майли у хоҳ ўғил бола, хоҳ қиз бола бўлсин. Менинг ҳам ўз орзу-умидларим бор эди... Бу ширин ҳаёллар сароб эканлиги аён бўлмоқда. Уйимдагилар қанчалар гирдиқалапал бўлса шунчалар нотавон эканманми, деб ўйлайман. Бу изтиробли ўйлар тушу-қун юрагимни куйдиради. Нима қилишимни билмайман. Юртдошларимизнинг маслаҳату насихатларига муштокман. Назаримда, мени ҳаётга ундовчи, ягона йўл шу.

ГҲЗАЛ
Сирдарё вилояти,
Гулистон шаҳри

СИЗГА СУЯНСАК ДЕЙМИЗ

Ажажон, ушбу мактубни сизга узоқда яшовчи синглингиз битмоқда. Мен сизни жуда яхши кўраман! Сиз бун билмайсиз-да. Билганингизда эди... 4 ой эрдан бир оғиз сўзингизни кутаётган синглингизни бир бор йўқлардингиз. Ахир, сизнинг келганингизни эшитдим-у, барибир акам бизни йўқлайди, деб ўйлаб кун бўйи кутдим. Болаларим: "Тоғажон келади", - дея мунчоқ кўзлари билан тик этган эшикка мўлтираб боқишарди.

Ажажон, "Тоға - отадан улуг" дейдилар. Шунданми, мен, яхши синглингиз ва жияларингиз йўлингизга интизор кўз тикамиз. Бир жойга миҳланган дардманд ўғлим сизни жуда яхши кўради. Ҳаммага: "Мени тоғам зўр, мени яхши кўради, ҳали мени уйига олиб кетади. Катта шаҳарда айланаман..." - дея мактаданми. Афсуски у қаҳратон қиш қунлар касалхонада ётиб даволанганда ёки дўхтирма-дўхтир сарсон бўлиб аяси кўчада автобус кутгандан ўз машинасида тўхтамай ўтиб кетган тоғасини билармикан? Онажоним йўлингизга қўз тикиб жон берганини-чи, "Ўғлимнинг бир ҳовуч тупроғи менга насиб қилармикан?" - дея зорланганини биласизми?! Хотинингиз: "Бу уй меники, уни сотаман, сиз яшамасиз бу ерда", - деб онамизни ранжитганини-чи? Бечора онаизоримизнинг: "Ўғлим хотини билан уришиб қолмасин", - дея индамагани-чи. Чекка қишлоқда мусофир бўлган синглингиз: "Тўйимда ўзингиз бosh бўлинг, отажоним ўрнини билдирмасиз ажажон", - дея илтимос қилгани, сиз эса ишингизни баҳона қилиб эл қатори бир бориб келганингизни эсланг-а. Бечора отамиз-ку, мартабангиз улуг бўлишини тиларди. 4 йил мобайнида бирон марта эслаб исчиқроқ қилдингизми, ажажон? Онажонингизнинг қўллари билан тикилган беҳирим тўнни кўриб янгамнинг: "Зачем шундай чопон", - деганини эшитиб,

эшитмаганга олганингиз ва шу билан онангиз, синглингиз кўнглини чил-чил қилганингизни биласизми, ажажон? Эшингиздан ёрдан сўраб келган уқангизга: "Уйингиз Узим олиб бораман", - деб сўз бериб кейин унутганингиз-чи? Ажажон, отажонингиз маърақаларида ҳам иштирок этмай қўйганингиз-чи, ҳатто хотин, бола-чақангиздан бирортаси ҳам йўлингиз узоқлигини баҳона қилиб келмагани, маърақаларда ёлғиз бир уқангиз боши ҳам бўлиб, қанотидан қайрилган қуш мисол йўлингизга муштоқ бўлиб кутганини билсангиз эди...

Узоқ шаҳардан 5-6 ойда бир келсангиз-у, ўқисқ бошимни сийламай кетсангиз. Отажоним онажоним ўрни билиб дилим оғрийди. Сизнинг сўзларингизни кўмсайман. Ахир сиз эмасми - оиламиз тўнғичи бўлиб бизнинг бошимизни сийлайдиган кўл.

Ажажон, онажоним сизнинг йўлингизга, сўзингизга қанчалар муштоқ эдилар. Энди у киши ўрнида биз соғиниб яшаймиз. Қанийди ўғлим тўйида бош бўлсангиз, синглим, деб бошимни сийлаб, дардманд болам кўнглини кўтарсангиз. Одамларнинг ўзаро сўхбатларда: "Акам келди", "Акам йўқлабди", - деган гапларини эшитсам, дилим титилиб кетади.

Биз сизни соғиндик. Келаётган ҳар қадам сасини "сизми-кансиз" дея излаймиз. Ҳали дилим тубида гапларим кўп, лекин қай бирини ёзай, ажажон! Кимга айтмай сизга аталган дил сўзларимни? Майли, қайда бўлган соғ бўлинг. Танангиз соғ, мартабангиз бундан-да улуг, умрингиз узоқ бўлсин. Фақат бу ўткичи ҳаётда сизгани, сиз эса ишингизни баҳона қилиб эл қатори бир бориб келганингизни эсланг-а. Бечора отамиз-ку, мартабангиз улуг бўлишини тиларди. 4 йил мобайнида бирон марта эслаб исчиқроқ қилдингизми, ажажон? Онажонингизнинг қўллари билан тикилган беҳирим тўнни кўриб янгамнинг: "Зачем шундай чопон", - деганини эшитиб,

ФАРХОД

ДИЛНОРА
Термиз шаҳри

Шарҳсиз тумани

Мулла холис гувоҳлар иштирокида қиз ва йигитнинг розилигини олиб, никоҳ ўқиркан, ёшларга баъзи насихатларни айтади. Жумладан қизга: "Кўёвнинг иззат-хурматини жойига қўйинг, ишга кетаётганида пойфазалини ўнгаринг, ишдан келганида очик чеҳра билан кутиб олинг, рухсатисиз бирор иш қилманг, пайғамбарларимиз ҳам кўёв хурматини жойига қўйганлигини унутманг", деб тайинлайди. Бу гапларнинг замирида жуда катта ахлоқий ўғит ётганлиги барчага аён. Яъни, оилавий ҳаётнинг биринчи кунидан бошлаб эркак ўрни доим юқори бўлиши, аёл ва фарзандлари томонидан отанинг иззат-хурмати жойига қўйилишини таъкидламоқда. Аждодларимиздан ўтиб келаётган бу маънавий мерос миллатимизнинг оила тутишдаги қонун-қоидалари мукаммал эканлигини ифодалайди.

Шоир Усмон Азимовнинг "Чавандоз

риш керак", - деб ўз жавобини мисоллар билан исботлаб берди. Утирганлар барча жавобларни диққат билан тинглаган бўлса ҳам қарсак чалинмаган эди. Кейинги аёлнинг жавобига ҳамма бирдан қарсак чалиб юборди. Демак, ўша ерда Утирган барча аёллар эр хурмати биринчи галдаги вазифа эканлигини англаб туришган экан. Ўзларининг кўнглидаги бу жавобдан қойил қолди.

Саид Аҳмаднинг "Келинлар қўзолини" комедияси бош қаҳрамони Фармонбиби ҳар кунлик юмушини саҳар туриб оламдан ўтиб кетган турмуш ўртоғи Азимбобонинг портретига салом беришдан, хурматини жойига қўйишдан бошлайди. Ушбу воқеанинг замирида ҳам гарчи эркак оламдан ўтган бўлсада, хурмати жойига қўйилиши керак деган ибратли таъкид ётибди.

Минг афсуски, барча аёлларда ҳам эрга, бошқачароқ айтганда, болалар-

БУ ВОҚЕА НЕГА ЮЗ БЕРДИ?

Мен Тошкентдаги билим юртларининг бирида ўқийман. Гуруҳимизда олтитагина қизмиз. Биз анча босиқмиз, шу билан бошқа гуруҳ қизларидан фарқ қилиб турамыз. Лекин дугонамиз Шаҳноза ҳаётда катта хатога йўл қўйди. Очигини айтганда, у қиз болалик гурурини йўқотди, ўз ному-сини топтади.

Хуллас, қизлар ичида ўзини хусни билан, пазандалиги билан ажралиб турадиган дугонам, бугун асли қанақалигини исботлади. Дугонам Шаҳноза бир йигит билан севишиб юрарди. Лекин мен Равшаннинг севгисига ишонмасдим. Билмадим, нима учун, менда Равшанга нисбатан озгина нафрат хисси бор эди. Тўғри, Равшан келишган, чиройли йигит эди. Аммо... фақат битта "аммо"си бор. У кўп қизлар билан учрашар, мен буни Шаҳнозага айтсам, ишонмасди. У буни оддий «миш-миш» деб ўйларди. Севги унинг кўзини кўр, қулогини кар қилганди. Мана шунинг учун ҳам у шундай ахлоқликка қўл урди.

31 декабр кечаси Равшан Шаҳнозага кўнгирак қилиб кўчага чиқишини ва бирга айланишни сўрабди. Албатта Шаҳноза бу таклифни рад эта олмабди. Тунги соат иккиларда Шаҳноза кўчага чиққан. Улар учрашибдилар, кўп айланибдилар ва Равшан Шаҳнозани уйига таклиф қилибди. Равшаннинг ота-онаси ва синглиси меҳмонга кетишган экан. Шундай қилиб Шаҳноза ўз қизлик номусини шу кеча йўқотибди.

Дугонам у пайтда энди 16 ёшни қаршилаган эди. Уч ойлар чамаси вақт ўтиб, Шаҳноза анча ҳолсизланди, ўзини ёмон сездди. У мен билан сўзлашаётганида бирдангизга ўзгариб қоларди. Кўнгли айниб дарсдан жавоб сўраб кетадиган одат чиқарди. Бу пайтда мен ҳали ҳеч нарсадан хабардор эмасдим. Нимагадир бу сирни у мендан яширди. Аслида эса биз бир-биримиздан ҳеч нарсани яширмас эдик.

Бу одат тобора тез-тез қайтариладиган бўлди ва у апрел ойда докторга бирга бориб келишни илтимос қилди. Докторга кетаётиб йўлда ҳаммасини гапириб берди. Мен анчага ҳамма гапирган гапларига на ишонишни, на ишонмаслиқни билмадим. Шундай ақлли, ҳушқакчақ дугонам жиннилик қилиб бундай ишга қўл урганга ҳамон ишона олмасдим.

Хуллас, докторга бордик. У Шаҳно-

зага тиббий кўриқдан ўтиши учун кўрсатма берди. Шу кунни ўзида бир неча анализларни топшириб, уйга қайтдик.

Бир ҳафтадан сўнг докторга бориб нохуш хабарни эшитдик. Шаҳнозани икки ойлик ҳомиласи бор экан. Буни эшитишга у йўғлаб юборди. "Ота-онамга нима дейман? Маҳаллада нима деган гап бўламан?", - деган халёллар бошидан кечди. Энг катта таъвиш эса "Равшан билса нима бўлди?" деган савол бўлди.

Доктордан чиққанимиздан сўнг у ҳомиласи борлигини анчадан бери билишини ва аниқ тасдиқланишини истагани учун тиббий кўриқдан ўтганини айтди. Аввалига жаҳлим чиққан бўлса, айна шу вақтда унга қандай таскин берсам экан? - деб ўйла нардим.

Бир ойдан кейин уни ота-онаси ҳам бундан хабар топди. Она майли, ўз қизини бир амаллаб тушунди. Ота эса... Адаси мансабдор шахс бўлгани учун уни кеңира олмади. Қизи билан умуман гаплашмай қўйди.

Ёзда Шаҳнозанинг ойиси Равшанларниқига борди. Уйда тўпалон бошланди. Шаҳнозанинг ойиси: "Равшан Шаҳнозага уйланиши керак", - деса Равшаннинг онаси: "Ҳомиладор қизингиз бошқа эри топгин", - дерди. Хуллас, кечкурун Равшаннинг отаси бундан хабар топди. Бир ҳафтадан кейин иккала ота-она ҳам яхшилаб гаплашиб олишди. Равшан ҳақиқатан шу ҳомила унданлигини тан олибди. Тўй яширинча бўладиган бўлди.

Хуллас, тўй бўлиб ўтди. Афсуски, ота-оналар орзу қилганларидек эмас, бошқача тўй бўлди. Ҳозир дугонам тинч яшаб юрибди. Ҳали кўзи ёрмаган. Ҳаммамиз интизорлик билан шу кунни кутиб юрибмиз. Равшан олий ўқув юртини 2-курс талабаси. Шаҳноза эса ўқишдан кетиб, уй бекаси вазифасини бажармоқда.

Лекин кимга керак бундай тақдир ёки қайси бир ота-она боласининг бахти шундай белгиланишини истаиди. Менимча, ҳамма айб қизларимизда... Агар қизлар ўзларини озгина тута билсалар, иболи, ҳаёли бўлсалар, бу каби салбий ҳодисалар ўзи бермасди.

T.M.

Тошкент шаҳри, Юнусобод тумани

КЎЁВ ИЗЗАТ ҚИЛИНСА...

улоқдан қайтди пийёда", деган шеъри бор. Шеърнинг нарий талқини шундай: улоқ пайти чавандознинг оти беҳосдан мункиб кетиб, жон беради. Уйига бўйни эгилиб хомуш қайтади. От - йигитнинг қаноти, дейдилар. Қанотидан айрилган одамнинг ҳолини бир т а с а в в у р қилинг-а. Ҳар қандай тасалли ҳам унинг кўнглини кўтармайди. Эрнинг бу аҳволга тушганидан хотини ҳам эзилади.

Охири: "Дадаси, кўп куюнманг, уй-жойни сотиб бўлса ҳам сизга энг яхши от оламыз", - дейди. Бу сўзларни шеърдан ўқиб, беихтиёр ўша хотинга қойил қоласиз, ҳавасингиз ортади. Эрнинг эгилган бошини кўтариш, букилган қаддини тиклаш учун ҳар қандай бойлиқдан воз кечишга тайёр турган бундай аёлга таҳсинлар ўқийсиз. Эрга бўлган хурмат ва садоқат оиланинг энг қимматли беағзи эканлигини англаб етасиз. Аёлнинг бундай қарорга келиши, албатта, эрини ўта хурмат қилишидан, унга бўлган садоқатидандир.

Яқинда ойнаи жаҳон орқали оила мустақамлиги нимааларга боғлиқ эканлигига бағишланган баҳс-мунозара кўрсатилди. Баҳсни олиб боровчи муаллиф иштирокчиларга: "Қандай оилага совчиликка бориш керак?", - деган саволни ўртага ташлади. Ушбу саволга қатнашчилар: "Ўқимишли оилага", "меҳнатқаш оилага", "ўзингдан озгина пастрок оилага", - каби жавобларни қайтаришди. Шуллардан кейин бир аёл туриб: "Менинча, эркак хурмат қилинадиган, ўрни қадрланган оилага бо-

нинг отасига хурмат туйғуси ётарли даражада эмас. Ҳаётимизда эр билан баб-баравар айтишадиган, сўқишадиган, ҳатто қўл кўтарадиган аёллар ҳам бор. Кумушбиби, Раёнолар ўзбек аёлларининг рамзи сифатида талқин қилинаётган бир пайтда, ялмоғизсифат бундай аёллар ҳам борлигига ачинаб кетасан киши. Балки ўша эркак аёлига лойиқ эмасдир. Лекин минг қилганда ҳам эркак эркак-да, ахир. Бундай эркакларга ичинг ачийди. Улар дўзах азобидан қўрқмаса ҳам бўлаверади. Чунки бунақа аёл билан яшашнинг ўзи - дўзахдир.

Аёлларимизнинг исмлари жисмларига монанд бўлсин. Оиланинг мустақамлиги аёлнинг рўзгор бошлиғига бўлган муносабатига ҳам боғлиқ эканлигини хонадон соҳиблари бир зум бўлса-да унутмасин. Аждодларимизнинг бу ноёб мероси биз орқали авлодларга ҳам бус-бутун ўтсин.

Қосимжон СОЛИЕВ,
Бешарик туманидаги
33-мактаб раҳбар ўринбосари

Қиссадан хисса

СИЗ ЎШАМУ?

Мақтабда бир қиз ёқиб қолган эди. Зимдан кузатиб қараб тўймас эдим. Одоби, камтарин. Уқадар ҳам кўзга ташланмас, сочи ҳамиша тартиб билан таралган. Устиди оқ кўйлак, узун қора юбка. Қўлларидан китоб-дафтар тушмас эди. Оёқларида оппоқ пайпоқ, қора туфли. Ана шу оддийлик, камтаринлик, самимийлик унинг кўркини, қадрини оширарди. Йиллар ўтди. Лекин муҳаббатим ҳамон қалбим тўрида... Роса соғиниб бир кунни уйига бордим. У уйининг олдида экан. Қалта қора сочларини баҳор шамоли тўздиргандай. Кип-қизил рангдан

лабида бўёқ. Икки бетиди субҳидам далага қиров тушгандек - упа. Устиди қалта энгли софта, қалта юбка. Узун чиройли оёқларига баланд пошна туфли кийган. Лакланган бармоқларида сигарета тутатиб турибди. Баланд овозда икки йигит билан гаплашяпти.

Бу ўша мен таниган қиз эди. Лекин ўша эмас, ўша - мен илқ севган қиз эмас...

T. ЙҮЛДОШЕВ

Пискент

Оила ва жамият

Мақолада келтирилган фактлар, воқеалар, матълумотлар учун муаллиф жавобгар ҳисобланади.

Муаллиф фикри тахририят нуқтаи назаридан фарқ қилиши мумкин. Фойдаланилмаган кўлёмалар таҳлил қилинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб қилинмайди.

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА

Қабулхона: (Тел. ва Факс) 133-28-20
Бош муҳаррир ўринбосари: 133-04-35
Котибият, хатлар: 34-25-46
Табриклар, эълонлар: 133-04-50

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаох наси. Манзил: Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
Босишга топшириш вақти - 20.35
Босишга топширилди - 20.00

Газета тахририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.

ҲОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи» Акционерлик компанияси

ОБУНА ИНДЕКСИ - { якка обуначилар учун 176
ташкilotлар учун 177

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида № 33 рақам билан руйхатга олинган.
Буюртма Г - 2026
Формати А-3, ҳажми 2 босма тобюк.
Баҳоси эркин нарҳда.
Рассом — Н. ХОЛМУРОДОВ.
Нашр учун масъул муҳаррир — Б. САЙИДАЛИЕВА.
Навбатчи — М. СОДИКОВ.